

Prikaz molitelja i Tihe mise u neprofitnom, javnom i komercijalnom mediju

Topolko, Paulina

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:149162>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

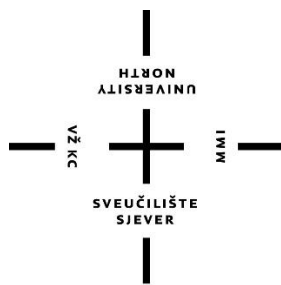
Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-26**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Diplomski rad br. 91_KOMD_2024

Prikaz molitelja i Tihe mise u neprofitnom, javnom i komercijalnom mediju

Paulina Topolko, 0336039511

Koprivnica, rujan 2024. godine

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL Komunikologija, mediji i novinarstvo

STUDIJ Komunikologija, mediji i novinarstvo

PRISTUPNIK Paulina Topolko

MATIČNI BROJ 0336039511

DATUM 12. 9. 2024.

KOLEGIJ Rodni stereotipi i novinarstvo

NASLOV RADA Prikaz molitelja i Tihe mise u neprofitnom, javnom i komercijalnom mediju

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Presentation of the supplicant and the Silent Mass in non-profit, public and commercial media

MENTOR Lidija Dujčić

ZVANJE izv. prof. dr. sc.

ČLANOVI POVJERENSTVA

- nasl. izv. prof. dr. sc. Željko Krušelj
- doc. dr. sc. Krešimir Lacković
- izv. prof. dr. sc. Lidija Dujčić
- doc. dr. sc. Branimir Felger
-

Zadatak diplomskog rada

BROJ 91/KOMD/2024

OPIS

Tema ovoga diplomskog rada jest fenomen tzv. "muške krunice" (molitelja) na hrvatskim trgovima i prosvjednika koje predvodi Arijana Lekić-Fridrih (performansom Tiha misa). Prvi, teorijski dio rada bavi se ljudskim pravima općenito i kratkim povijesnim pregledom ženskih prava dok se u istraživačkom dijelu rada komparativno analizira medijsko praćenje ove teme na tri odabrana portala (Narod.hr, HRT.hr i Večernji.hr) kako bi se istražili različiti rodni aspekti.

U radu je potrebno:

- Uvodno izložiti teorijski okvir istraživog fenomena.
- Definirati metodologiju istraživanja.
- Analizirati rodne aspekte medijske reprezentacije obiju skupina.
- Razmotriti ulogu medija u proizvodnji i distribuciji rodni stereotipa.
- Izvesti zaključke na temelju provedenog istraživanja.

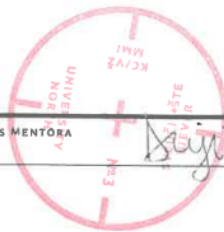
ZADATAK URUČEN

13.9.24

POTPIS MENTORA

Lidija Dujčić

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Diplomski rad br. 91_KOMD_2024

Prikaz molitelja i Tihe misa u neprofitnom, javnom i komercijalnom mediju

Studentica

Paulina Topolko, 0336039511

Mentorica

izv. prof. dr. sc. Lidija Dujić

Koprivnica, rujan 2024. godine

Predgovor

Ideja za temu ovoga diplomskog rada povezana je s pitanjem molitelja i prosvjednika na hrvatskim trgovima, intenzivno prisutna u medijima posljednje dvije godine. No, bez obzira na njezinu aktualnost, kao i javni diskurs o ideologijama koje ih podupiru, još je uvijek vrlo malo objavljenih radova o njihovom medijskom praćenju i prikazu. Ono što me potaknulo na istraživanje jest upravo pitanje na koji način mediji izvještavaju o temi molitelja i prosvjednika; uz to što je sam fenomen lako povezati s kolegijem Rodni stereotipi i novinarstvo, na drugoj godini diplomskog studija Komunikologija, mediji i novinarstvo Sveučilišta Sjever.

Na kraju svoga obrazovnog puta željela bih zahvaliti svima koji su na bilo koji način bili dio mog školovanja. Hvala mojim roditeljima i obitelji na nesebičnoj podršci. Hvala mentorici izv. prof. dr. sc. Lidiji Dujčić na strpljenju i silnim savjetima oko rada.

Sažetak

Tema ovoga diplomskog rada jest pitanje medijskog prikaza molitelja i Tihe mise. Rad se sastoji od teorijskog dijela u kojemu se prikazuju ljudska prava kao i povijest borbe za ženska prava i valovi feminizma. Nadalje, u ovom radu dotaknut ćemo se i vrlo aktualnog pitanja, Tihe mise i molitelja na hrvatskim trgovima te istražiti kakav je medijski pristup temama i sukobljenim stranama. Istraživalo se kako mediji izvještavaju o sukobljenim stranama, postoji li razlika između pisanja novinara i novinarki, jesu li mediji naklonjeniji ženama te stvara li se negativna medijska slika o moliteljima. Ono što je dokazano jest da svakako postoji razlika u pisanju, odnosno izvještavanju na temelju spola, a sukobljene strane prikazuje se ovisno o ideološkoj orijentaciji medija. Na kraju rada postavljene hipoteze će se potvrditi ili opovrgnuti.

Ključne riječi: ljudska prava, prava žena, feminizam, molitelji, Tiha misa

Summary

The topic of this paper is the issue of the media representation of the prayers and Silent Mass. It consists of a theoretical part in which human rights are presented, the history of the struggle for women's rights, and the waves of feminism. Furthermore, in this paper we will also touch upon a very current issue, the Silent Mass and prayers in Croatian squares, and we will investigate what kind of media approach there is to the topics and conflicting parties. It was investigated how the media reports on conflicting parties, whether there is a difference between the writing of male and female journalists, whether the media is more favorable to women, and whether a negative image is created about prayers. What has been proven is that there is certainly a difference in writing and reporting based on gender, and conflicting sides are presented depending on the ideological orientation of the media. At the end of the paper, the set hypotheses will be confirmed or refuted.

Keywords: human rights, women's rights, feminism, prayers, Silent Mass

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Ljudska prava.....	3
2.1.	Ljudska prava prema Ujedinjenim narodima.....	4
2.2.	Teorija ljudskih prava.....	7
2.3.	Generacije ljudskih prava.....	10
2.4.	Ženska prava.....	10
2.5.	Feminizam.....	11
2.5.1.	Prvi val feminizma.....	12
2.5.2.	Drugi val feminizma.....	13
2.5.3.	Treći val feminizma.....	15
2.5.4.	Četvrti val feminizma.....	15
2.6.	Ikone feminizma.....	16
2.7.	Stereotipi o feminizmu.....	17
2.8.	Stereotipi o odgoju i braku.....	19
3.	Molitelji vs. prosvjednici.....	20
3.1.	„Muževni budite“.....	20
3.2.	Tiha misa.....	21
4.	Metodologija istraživanja.....	23
4.1.	Portal Narod.hr.....	23
4.2.	Portal HRT.hr.....	34
4.3.	Portal Večernji.hr.....	46
4.4.	Zaključak komparativne analize izabranih portala.....	55
5.	Zaključak.....	56
6.	Literatura.....	59
7.	Popis slika.....	63

1. Uvod

„Svi su ljudi jednaki“, jedna je od čestih izjava s kojom se susrećemo gotovo cijelog života. No, jesmo li stvarno jednaki ili ipak postoje neke razlike? Naravno, najvidljivije su boja kose i kože ili vrsta spola. Imamo li uopće svi jednaka prava? Jesmo li zaista svi jednaki? Koliko je na tu (ne)jednakost utjecao patrijarhat kao oblik društvene organizacije koju obilježava institucionalizirana dominacija muškaraca izražena kroz društvenu praksu i odgovarajuće društvene ideologije; sustav u kojemu muškarci imaju primarnu kontrolu nad društvenim, političko-ekonomskim i kulturnim institucijama. Tzv. patrijarhalna društva kompleksni su sustavi, ispresijecani i drugim društvenim identitetima tako da primjerice žene dominantne klase, vjere i sl. imaju viši status i veću moć od muških pripadnika nedominantnih skupina. Iako se patrijarhat katkad povezuje s patrilinearnim društvima (u kojima se podrijetlo i nasljeđivanje računaju po muškoj liniji), pokazalo se da patrilinearnost nije nužan uvjet za mušku dominaciju.¹

Svi imamo različita prava, koja se najčešće definiraju kao ljudska prava ili prava čovjeka. Kada govorimo o ljudskim pravima, govorimo o različitim moralnim vrijednostima i prirodnim pravima. Primjeri su pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost, sloboda od ropstva, sloboda od mučenja, pravo na pošteno suđenje, sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi, sloboda izražavanja, pravo na političku djelatnost, pravo na rad, pravo na obrazovanje, pravo na zdravlje itd. Ona se razmatraju na državnoj (ustavnoj), međunarodnoj i teorijskoj razini.² Kroz povijest su uvedena i prava čovjeka; najprije građanska i politička, zatim ekonomska i socijalna prava, a nakon toga i pravo solidarnosti.

Tema ovoga diplomskog rada jesu ljudska prava, posebno ženska prava, koja se istražuju na primjeru medijskog izvještavanja o aktualnom pitanju molitelja i Tihe mise (prosvjednika) na hrvatskim trgovima.

U teorijskom dijelu rada bavit ćemo se najprije ljudskim pravima općenito, potom će biti pojašnjen razvoj ljudskih prava po generacijama i izložen kratak povijesni pregled ženskih prava. U istraživačkom dijelu rada analizirat će se reprezentacija žena u hrvatskim *online* medijima s posebnim naglaskom na medijske sadržaje koji prate temu molitelja krunice na trgovima, ali i kontra prosvjeda ženskih udruga. Ako svi imaju pravo na slobodu izražavanja kao i na slobodu vjeroispovijesti, temeljno je pitanje tko tu kome „krade“ prava, odnosno utječe li ovakva muška

¹ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/patrijarhat>

² <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka>

molitva krunice zaista na žene i na njihova prava? Istraživački dio rada temelji se na analizi medijskih sadržaja objavljenih na tri portala: Narod.hr, HRT.hr i Večernji.hr.

Cilj je ovoga diplomskog rada istražiti kako odabrani mediji plasiraju publici sadržaje o novom fenomenu na hrvatskim trgovima dok je svrha rada pridonijeti razumijevanju ove situacije iz objiju perspektiva – i molitelja krunice, i ženskih prava; između ostalog, i na temelju njihovoga medijskog praćenja.

Postavljene su sljedeće istraživačke hipoteze:

H1: Molitelji krunice na hrvatskim trgovima u medijskim su objavama prikazani u negativnom kontekstu.

H2: Medijske objave naklonjenije su ženama koje prosvjeduju protiv molitelja krunice.

H3: Medijske objave razlikuju se i ovisno o tome jesu li im autori novinari ili novinarke.

2. Ljudska prava

„Ljudska prava možemo opisati kao filozofsku i političku ideju. U većem broju slučajeva ta prava su regulirana i zaštićena zakonom. Nekako je općeprihvaćena definicija ona koja ih određuje kao prava koja osoba ima na temelju toga što je čovjek. Ljudska prava posjeduje svatko bez obzira na spol, dob, nacionalnost, seksualnost, etnicitet, rasu i slične kategorije. Prava reflektiraju minimalni i nužni standard za život koji je u skladu s ljudskim dostojanstvom. No, ljudska prava su bitna i iz drugih razloga. Jedna od ideja unutar prava jest ta da ona ostavljaju prostor čovjeku da sam izabere način življenja, način na koji će izraziti svoj identitet, slobodu političkog opredijeljena i slično. Osim što postoje unutar zakona, možemo ih naći i u različitim deklaracijama. Ne prihvaćamo ih samo zato što postoji tijelo koje pazi na postupke koje vežemo uz ljudska prava. Prihvaćamo ih jer su ljudska prava moralna prava koja imaju svoj temelj na moralnim argumentima koji dokazuju njihovu legitimnost (Wood 2014). Dakle, ljudska prava su ono što bi nam moralo biti garantirano već na temelju toga što smo ljudi. Ona nam omogućavaju da se izražavamo, ali i da sami odaberemo ono što jesmo i što želimo biti. Upravo je ovo točka oko koje se i danas lome brojna koplja jer to je pravo koje nam, između ostalog, dopušta i definirati se drugačije, suprotno od svog roda. U društvu je vidljiva velika podjela između onih koji tu ideju podržavaju i onih koji se protive toj ideji; svatko pritom kao argument koristi svoja ljudska prava, dakle i pravo da to može i smije.

„Ideja da zaštita prava čovjeka nije isključivo u nadležnosti država nego i međunarodne zajednice prihvaćena je nakon II. svjetskog rata, u kojem se u punom svjetlu pokazala nečovječnost i okrutnost nacističke totalitarne države. Prihvaćanje te ideje usko je povezano sa stvaranjem i djelovanjem UN-a. *Opća deklaracija o pravima čovjeka* (1948) navodi da ljudi temeljem svojega ‘prirođenog dostojanstva’ imaju pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost, slobodu od ropstva i podčinjenosti, slobodu od mučenja i okrutnoga, nečovječnog ili ponižavajućega postupanja ili kazne, pravo pojedinca da pred zakonom bude priznat kao osoba i pravo na jednaku zakonsku zaštitu bez ikakve diskriminacije, pravo na djelotvorna pravna sredstva, slobodu od samovoljnog uhićenja, zatvora ili izгона, pravo na pošteno suđenje, pravo da se bude smatran nevinim dok se ne dokaže krivnja i pravo na slobodu od primjene retroaktivnih zakona i kazni, pravo na privatnost, slobodu kretanja i stanovanja.“³ Iako je ovo samo dio prava čovjeka, ona se nastavljaju i na iduća prava, a to su redom: „pravo da napusti svoju zemlju i vrati se u nju, pravo na državljanstvo, pravo

³ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka>

sklapanja braka i osnivanja obitelji, pravo posjedovanja imovine, pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijedi, pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, pravo na slobodu mirnog zborovanja i udruživanja, pravo na sudjelovanje u upravljanju svojom zemljom, pravo na jednak pristup javnim službama u svojoj zemlji, pravo na povremene izbore na temelju općeg i jednakog prava glasa i tajnoga glasovanja, pravo na rad i jednaku plaću za jednak rad, pravo osnivanja sindikata i stupanja u njih, pravo na odmor i dokolicu, pravo na odgovarajući životni standard, pravo na obrazovanje i pravo na slobodno sudjelovanje u kulturnom životu svoje zajednice.“⁴

Iako zahvaljujući Ujedinjenim narodima u svijetu postoje različita prava, mnogi su ljudi i danas zakinuti za svoja prava. Dok je primjerice pravo na slobodu od ropstva i podčinjenosti sigurno smanjilo iskorištavanje ljudi kao robova, pravo na slobodu vjeroispovijesti mogao bi biti prvi argument u „korist“ moliteljima krunice na trgovima jer ne rade ništa što im ne jamče Ujedinjeni narodi; javnom molitvom na trgovima koriste istodobno svoje pravo na slobodu izražavanja, kao i na slobodu mišljenja. Što je onda sa ženama i njihovim kontra prosvjedom? One se također mogu pozvati na istu stavku Ljudskih prava prema Ujedinjenim narodima. Zapravo, obje skupine imaju isti argument opravdavajući svoj postupak. Isto im nudi i država, objema skupinama: „Djelovanjem u okviru Trećeg odbora UN-a, RH se u skladu sa svojim prioritetima, ali i radi svekolike učinkovitije zaštite ljudskih prava na svim razinama i bez diskriminacije, u suradnji s partnerskim zemljama zalaže za potporu inicijativama u svezi s ukidanjem smrtne kazne, promicanjem slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, borbom protiv diskriminacije, zaštitom prava djeteta, promicanjem ciljeva rezolucije UNSC 1325 o ženama, miru i sigurnosti (RH je usvojila drugi Nacionalni plan za provedbu rezolucije 2019.-2023.).“⁵

2.1. Ljudska prava prema Ujedinjenim narodima

„Sama ideja ljudskih prava nije moderni pojam. Tijekom povijesti je uvijek postojala ideja prava i slobode. Naravno, ne u obliku kakvog danas znamo. Koncept individualnih ljudskih prava je proizašao iz koncepta prirodnih prava te ograničenja političkog autoriteta“ (Wood 2014: 22). Wood smatra kako je prosvjetiteljstvo bilo vrlo važan period povijesti koji je imao i važnu ulogu za razvoj misli o ljudskim pravima. Neki od filozofa koji su djelovali u razdoblju prosvjetiteljstva,

⁵ <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi/ljudska-prava/ljudska-prava-u-medjunarodnim-organizacijama/22712>

a imali su značajan utjecaj u području prava i dali mu filozofski temelj bili su John Locke, Jeremy Bentham, Jean-Jacques Rousseau, Immanuel Kant i drugi. „Pojam *ljudska prava* prvi put se pojavio 1940. i iznio ga je veliki katolički mislilac i personalist Jacques Maritain u zborniku *Freedom: Its Meaning*. Maritain je kao disident u SAD-u tijekom četrdesetih postao jedan od najagilnijih zagovornika ljudskih prava s namjerom da američka i svjetska javnost uvidi nužnost donošenja akta na *nadnacionalnoj, svjetskoj* razini radi zaštite ljudskih prava. Maritain od pojma razvija i ‘cjeloviti koncept’ ljudskih prava u više svojih djela, a njegovu misao nadopunjuju i drugi personalistički mislioci, osobito Heinrich Rommen, Georges Gurvitch i autor pravnog teksta *Univerzalne deklaracije* René Cassin, koji je poslije za izradu teksta Deklaracije dobio i Nobelovu nagradu.“⁶ Jedno od najtežih pitanja današnjice svakako jest kako očuvati ljudska prava? Pravog, univerzalnog odgovora nema jer teško je pronaći onaj koji bi zadovoljio sve skupine koje danas postoje u svijetu i istovremeno zaštitio sve njihove interese, koji su nerijetko različiti. „U općoj deklaraciji navodi se i kako se ta prava i slobode smiju ograničiti radi priznavanja i poštovanja prava i sloboda drugih te zadovoljenja pravednih zahtjeva moralnosti, javnoga poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu. UN je prihvatio osim općih dokumenata i mnogobrojne dokumente o zaštiti nekih najvažnijih ili posebno ugroženih prava čovjeka. *Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima*, *Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima* i *Fakultativni protokol Paktu o građanskim i političkim pravima* prihvaćeni su 1966., a *Drugi fakultativni protokol Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima* 1989. Zajedno s Općom deklaracijom oni čine *Međunarodnu povelju o pravima čovjeka*. Prihvaćeni su i drugi međunarodni ugovori koji se odnose na posebne vrste povrjeda prava čovjeka: *Konvencija o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida* (1948), *Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije* (1965), *Međunarodna konvencija o uklanjanju i kažnjavanju zločina aparthejda* (1973), *Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena* (1979), *Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, nečovječnih ili ponižavajućih postupaka* (1984) itd.“⁷ Ono što je posebno važno kod prava čovjeka jest i to da osim svojih, treba poštovati i prava drugih ljudi. Upravo ta, nazovimo ih „tuđa prava“, nerijetko bivaju zanemarena kada govorimo o svojim pravima. Šezdesetih godina prošlog stoljeća važno je bilo i pitanje formiranja prava koja ljudima omogućuju građanska i politička, kao i ekonomska, socijalna i kulturna prava. Ta prava važna su da bi čovjeku osigurala dostojan život, ali ga i zaštitila od nepovoljnih utjecaja i uzroka koji bi

⁶ <https://www.matica.hr/vijenac/649/ocuvanje-mira-i-ljudskih-prava-temelj-je-drustva-28648/>

⁷ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka>

mogli čak i ozbiljnije ugroziti njegovu egzistenciju. Kraj osamdesetih godina bio je politički vrlo nemiran, no upravo je tada donesena i odluka o Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, a različite konvencije doprinijele su i ukidanju rasne diskriminacije. Posebno je bitna za temu ovoga diplomskog rada Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena. U njezinom prvom članku stoji: „U svrhu ove Konvencije, izraz ‘diskriminacija žena’ označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha da ženama ugrozi ili onemogući priznanje, uživanje ili korištenje ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, gospodarskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom području, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovi jednakosti muškaraca i žena.“⁸ Ženama se primarno „obećava“ u Konvenciji to da će im se omogućiti jednakost s muškarcima. No, iako je odluka donesena prije više od 40 godina, stanje u svijetu je takvo da su žene i dalje slabije zastupljenije primjerice u politici, a parlamentarni izbori 2024. godine u Hrvatskoj bili su još jedni u nizu s premalo žena na izbornim listama; unatoč zakonskim kvotama i kaznama za njihovo nepoštivanje. Konkretno rješenje ponudio je Forum žena SDP-a: „U tu svrhu, predlažemo primjenu tzv. ‘zip sustava’ odnosno par-nepar modela prema kojem je svaka druga osoba na listi suprotnog spola. Takav mehanizam imaju propisane pojedine europske zemlje u svojim izbornim zakonodavstvima, a među ostalima ga preporučuju Vijeće Europe i Europski parlament. Preporučljivi su svi oblici na tragu tog modela po uzoru na zakonodavstva pojedinih zemalja – npr. da lista nema više od dva uzastopna kandidata istog spola, da prva dva kandidata na listi nisu istog spola i sl.“⁹ To što su ovo pravilo brojne liste prekršile, potvrđuje kako time nisu prekršile samo pravilo Konvencije Ujedinjenih naroda nego i preporuku Ureda za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske. „Stvoreni su i regionalni sustavi zaštite prava čovjeka: afrički, europski i međuamerički. Najrazvijeniji je europski sustav, pod okriljem Vijeća Europe (1949), a Hrvatska je postala njezova članica 1996. *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda* prihvaćena je 1950. i u više navrata dopunjavana protokolima. U njoj su proglašena uglavnom građanska i politička prava, a sudski nadzor nad njihovom zaštitom povjeren je Europskomu sudu za prava čovjeka u Strasbourgu. *Europskom socijalnom poveljom* (1961) s protokolima, *Europskom konvencijom o sprječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja* (1987) s protokolima, *Europskom poveljom o regionalnim ili manjinskim jezicima* (1992), *Okvirnom*

⁸ UN Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, 30. Obljetnica UN Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, Zagreb 2009. Ured za ravnopravnost spolova.

⁹ <https://www.prs.hr/cms/post/1207>

*konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina (1995) i dr. dopunjuju se prava i slobode iz Konvencije i ustanovljuju posebni mehanizmi nadzora njihove zaštite.*¹⁰ Činjenica je da je Europa mjesto na kojemu su ljudska prava najzaštićenija jer je europski sustav zaštite najrazvijeniji. Tijelo Europske unije koje posebno štiti ljudska prava jest i Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu. Europskom poveljom štiti ih se od mučenja, neljudskog postupanja i kažnjavanja, a štite se i regionalni i manjinski jezici kao i nacionalne manjine. Time se osigurava pravo svih ljudi na očuvanje njihovoga nacionalnog identiteta, ali ih se i štiti i od svakog oblika zlostavljanja. „Sustav zaštite ljudskih prava obogaćen je dodatnim institucionalnim mehanizmima, kao što su: Povjerenstvo za ljudska prava, županijske koordinacije za ljudska prava, koordinatori za ravnopravnost spolova u tijelima državne uprave te županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova“¹¹, odnosno postoje brojne institucije na državnoj i lokalnoj razini koje štite i osiguravaju različita prava. Dodatni podsjetnik na ljudska prava jest i Međunarodni dan ljudskih prava koji nas bez izuzeća, svake godine podsjeća na mukotrpnu borbu koja je prethodila pravima, ali i životu koji danas poznajemo. „Ljudska prava su univerzalna, nedjeljiva i međuovisna, sva su jednako važna i pripadaju svim ljudima, neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeroispovijesti, političkom ili drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom podrijetlu, imovini, rođenju ili drugom statusu. Obilježavanjem Međunarodnog dana ljudskih prava podsjeća se na vrijeme u kojem su ljudska prava nastala, slavi postignuti napredak i ističe potreba stalnog ulaganja napora u podizanje svijesti i zalaganje za zaštitu ljudskih prava.“¹²

2.2. Teorija ljudskih prava

Otvoreno je pitanja i dalje što točno znači to da imamo prava i što nam ona donose. „Različite vrste teorija prava čovjeka mogu se razlikovati prema funkciji i mjestu koje prava u njima imaju. Teorija prava čovjeka mora rabiti koncepciju pravâ. Prema interesnoj koncepciji, imati pravo znači imati interes koji je zaštićen skupinom dužnosti nametnutih drugoj osobi ili osobama. Prema voljnoj koncepciji, imati pravo znači imati nadzor nad interesom koji je zaštićen skupinom dužnosti nametnutih drugoj osobi ili osobama, a te su dužnosti i same pod nadzorom imaoca prava. Objema je koncepcijama prava zajedničko stajalište da je funkcija prava zaštita vrijednosti na

¹⁰ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka>

¹¹ <https://pravamanjina.gov.hr/zastita-i-promicanje-ljudskih-prava/597>

¹² <https://www.hzjz.hr/aktualnosti/medunarodni-dan-ljudskih-prava-2/>

strani imaoca prava.“¹³ Vrijednosti koje je potrebno zaštititi jesu autonomija, ali i interesi. Nadalje, teorija prava čovjeka utemeljena je na dobru, dužnosti i na pravu. „Teorija je utemeljena na dužnosti kada je neka dužnost temeljna u njezinoj strukturi, a iz nje su izvedena dobra i prava (primjer je teorija prirodnih prava Johna Lockeja, koja je utemeljena na prirodnoj dužnosti čovjeka prema Bogu da održi sebe i druge). Teorija je utemeljena na pravu kada je pravo temeljno u njezinoj strukturi, a iz njega su izvedena dobra i dužnosti (primjeri su teorija prava pojedinaca Roberta Nozicka, koja je utemeljena na pravima na vlastitu osobu i predmete vanjskog svijeta, teorija osnovnih prava Ronalda Dworkina, utemeljena na pravu na jednakost, te teorija ljudskih prava Alana Gewirtha, utemeljena na pravima na slobodu i blagostanje).“¹⁴ Filozofija Johna Lockeja govori nam sljedeće: „budući da su svi jednaki i nezavisni, nitko ne treba nanositi zlo tuđem životu, zdravlju, slobodi ili posjedu. Jer svi su ljudi djelo svemogućeg, beskrajno mudrog Stvoritelja; budući da su svi sluge jednog suverenog gospodara, upućeni u svijet njegovom zapovijedi i za njegovu svrhu, vlasništvo su onoga čije su djelo, stvoreni da traju dok postoji njegova, a ne nečija druga volja. I budući da su obdareni sličnim sposobnostima i da svi sudjeluju u jednoj prirodnoj zajednici, ne može se pretpostaviti neka vrsta podređenosti koja bi nas ovlastila da uništimo jedan drugoga, osim ako nismo stvoreni jedan drugome za uporabu, kao što su niže vrste stvorenja za našu uporabu. Svatko je obavezan očuvati sebe i svoj položaj ne napustiti voljno; i na temelju istog razloga, kada mu vlastito držanje nije dovedeno u pitanje, treba, koliko može sačuvati ostale ljude, i ne smije oduzeti ili povrijediti život ili ono što služi očuvanju života, slobode, zdravlja, tijela ili dobara drugoga“ (Locke 2013: 176). Tako Locke u svom djelu *Dvije rasprave o vladi* tumači da smo poslani na svijet sa svrhom, stvoreni da trajemo dok postoji Njegova volja. Također naglašava da je svatko obavezan čuvati sebe i svoj položaj. Svoju teoriju Locke dakako iznosi iz religijskog aspekta. „U Lockeovom protoliberalnom shvaćanju, vjerska tolerancija je sastavni dio njegove doktrine, koju prvi put objašnjava u svom pismu iz 1689. Njegova glavna pretpostavka jest da je pobožnost kao takva sastavni dio ljudske naravi te kao takva je poželjna za građansko društvo i država ne smije ograničiti religijske slobode. Zalagao se za kršćanstvo, ali posebnog oblika, bez naglaska na dogme, već razumni i tolerantan. Stav jest da vjera ima mjesta u društvu i da je potrebna kako bi osjećaj za moral bio usađen u narodu. Po njemu je Krist bio propovjednik i nije radio čudesa, što je jako blisko deizmu ili liberalnom protestantizmu, u što je i on sam vjerovao. Nadalje, zalagao se je za to da se sve religije moraju

¹³ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka>

¹⁴ Isto.

poštivati, sve dok osoba poštuje državne zakone“ (Rubić prema Bartulica 2016). Ova referenca svakako bi mogla biti dobar temelj koji bi molitelji na trgovima mogli koristiti kao vlastiti argument. No, većina njih i dalje ne komunicira s medijima. Osim ljudskih prava, svaki čovjek također ima i svoja građanska prava koja su najčešće vezana uz politička prava. „Obuhvaćaju prava koja građaninu omogućuju sudjelovanje u političkoj zajednici (biračka prava) i ona prava koja su nužna da bi se to sudjelovanje moglo ostvariti (pravo na slobodu govora, pravo udruživanja, pravo na dostupnost javnih službi, pravo prosvjeda i dr.). Ideja građanskih prava naslijeđe je prosvjetiteljstva i liberalizma.“¹⁵ Upravo ova građanska prava omogućuju i pravo pobune ženama koje prosvjeduju protiv molitelja na trgovima, predvođenih Arijanom Lekić. Prema aktualnom Zakonu o javnom okupljanju, prosvjed se definira kao svako organizirano okupljanje više od 20 ljudi, a održava se zbog javnog izražavanja promicanja političkih, socijalnih i nacionalnih vrijednosti. Slobodom govora i javnim nastupom na prosvjedima zabranjeno je bilo kakvo poticanje na rat, upotrebu nasilja, kao i na nacionalnu, rasnu i vjersku mržnju. „Pošavši od zahtjeva za slobodom mišljenja i govora, novovjekovna misao o čovjekovoj autonomiji i slobodi vodila je zahtjevu za slobodom vjere, tiska, zбора i dogovora, da bi preko borbe za pravo glasa i polit. suodlučivanje u državi dovela do zahtjeva za demokratskim upravljanjem i slobodnim djelovanjem. Novovjekovna je filozofija već od Spinoze zaokupljena interpretacijom odnosa slobode i nužnosti, koja se često shvaća kao sustav općih (također, društvenih) danosti. Gdje vlada apsolutna nužnost, ondje nema slobode; sloboda se ne može objasniti kauzalno-linearnim funkcioniranjem racionalno-nužnih sustava i njihovih čimbenika, kako su mislili novovjekovni mehanicisti. Jer, tko djeluje slobodno, ne djeluje nužno, a tko djeluje nužno, ne djeluje slobodno. Ipak, sloboda i nužnost međusobno se ne isključuju, jer se ne odvijaju samo na istoj, nego i na različitim razinama.“¹⁶ U kontekstu prava, često se uz slobodu spominje i nužnost. Je li nešto nužno i je li naša sloboda procijeniti što je, a što nije nužno? Je li nužna molitva na trgu ili je nužan kontra prosvjed? Promatrajući argumente svake skupine – o čemu će detaljnije biti riječi u nastavku rada – možemo pretpostaviti da svatko od njih ima slobodu zaključiti da je njihovo djelovanje nužno ne bi li se obraniti njihovi stavovi, razmišljanja i vrijednosti za koje se zalažu. „U svim oblicima društvenog života, braku i obitelji, pravnom i političkom sustavu, individuum, da bi bio slobodan, ima ne samo obveze i dužnosti nego i prava, pa su i spomenuti oblici slobodni oblici života kada individuumi u njima ozbiljuju svoja prava i slobodu“ (Isto).

¹⁵ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/gradjanska-prava>

¹⁶ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/56655>

2.3. Generacije ljudskih prava

Važno je napomenuti da su ljudska prava donesena u tri navrata. U prvom navratu donesena su prava koja osiguravaju slobodu izražavanja, uživanje, pravo na život, pošteno suđenje i slično. U drugom navratu doneseno je pravo koje osigurava ekonomska, kulturna i socijalna prava. Treći i posljednji val ljudskih prava donosi pravo na održivi razvoj, mir i zdravo okruženje.

„Prva generacija ljudskih prava uključuje građanska i politička prava kao što su pravo na slobodu izražavanja, slobodu uživanja, pravo na život, pravo na pošteno suđenje itd. Druga generacija ljudskih prava uključuje ekonomska, socijalna i kulturna prava kao što je pravo na adekvatan životni standard, pravo na zdravlje, pravo na obrazovanje i slična prava. Treća generacija ljudskih prava odnosi se na kolektivna prava društva ili naroda kao što je pravo na održivi razvoj, mir ili zdravo okruženje. S jedne strane, treća generacija ljudskih prava ukazuju na to da ljudska prava nisu samo puka institucija nego da se ona razvijaju i mijenjaju. S druge strane, kroz njih se prepoznaju novi problemi koji ugrožavaju pravo na život svih ljudi te stoga ova prava trebaju naći i pronalaze svoje mjesto u katalogu ljudskih prava“ (Kolednjak, Šantalab 2013: 324).

Objekte skupine koje će u ovome diplomskom radu biti analizirane pozivaju se na prava iz prvog vala.

2.4. Ženska prava

Povijesni pregledi položaja žena u društvu od najranijih zabilježenih početaka ukazuju na to da su žene uglavnom bile podložne muškarcima. „Kako je bila potpuno izvan javne sfere i okrenuta onoj privatnoj, ženina jedina perspektiva i ambicija mogla je biti udaja ili odlazak u samostan. Prema takvoj tradicionalnoj ideji žena pripada unutarnjemu svijetu obitelji, a muškarac kao pater familias vanjskomu svijetu u kojem osigurava sredstva za uzdržavanje obitelji i ispunjava druge socijalne i političke uloge“ (Mihaljević 2022: 150). U radu „Feminizam – Što je ostvario“, autorice Damirke Mihaljević, jasno je opisan položaj žena kroz povijest; nerijetko ponižavajući. Uz spomenute „perspektive i ambicije“ (udaja ili samostan), ključna je bila i uloga crkve, odnosno njezino zagovaranje ženske pasivnosti (isključivanja iz javnog života i povezivanja uz kuću i djecu). Paradoksalno, samostani su bili (i) jedini način bijega od tiranije, prisilnih brakova i teškog rada“ (Podnar 2017: 4).

Već ranije spomenuti i vjerojatno jedan od najpoznatijih primjera neravnopravnog položaja žena u društvu jest onaj iz *Biblije*. „Logika potpunoga isključenja žena iz javnoga prostora ukorijenjena u tradicionalni patrijarhat izliku je nalazila i u božjoj riječi: ‘Stoga Bog pusti tvrd san

na čovjeka te on zaspao. Bog mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi ženu.' Nepovoljno tumačenje za ženu vezano je i za opis prvoga grijeha u kojem je žena za koju je krivo tumačeno da je stvorena 'druga', prva napravila grijeh' (Mihaljević 2022: 151). Mihaljević dalje objašnjava kako je neophodan prevrat donijela tek Francuska revolucija iz koje je proizašla moderna politička misao „unutar koje se počinje progovarati i o pravima žena. Mada još ne možemo govoriti o artikuliranim zahtjevima žena, ali u vrijeme u kojemu se postavlja pitanje o općim ljudskim pravima i slobodama javlja se i ideja o pojedinačnim pravima žena“ (Mihaljević 2022: 152). Premda prava ljudi postoje u svijetu od 17. stoljeća, ta prava ipak nisu ženama kroz povijest zagarantirala i omogućila da budu jednake s muškarcima.

2.5. Feminizam

Borba za ženska prava i ravnopravnost spolova i danas se veže uz feminizam. Ova riječ francuskog podrijetla (*féminisme*, prema lat. *femina*: žena) označava skupinu „društvenih pokreta, svjetonazora i teorija koja promiče unaprjeđenje političkih, ekonomskih te socijalnih prava i položaja žena u svrhu ostvarenja rodne ravnopravnosti“.¹⁷

„Tijekom povijesti žene su većinom smatrane intelektualno, moralno i duševno slabijima od muškaraca, zbog čega ih se uglavnom zadržavalo u privatnome području života (dom, obitelj) te isključivalo iz javnoga uskratim različitim oblicima političkih i društvenih prava (glasovanje, obrazovanje, ekonomska neovisnost, tjelesna autonomija, skrbništvo nad djecom i dr.). U nastojanju za promjenom takvih društvenih uvjeta u 19. st. javili su se pokreti i svjetonazori objedinjeni pojmom feminizma, koji je u današnjem značenju prvi uporabio Charles Fourier 1837., a koji se proširio nekoliko desetljeća kasnije, iako su određena (proto)feministička nastojanja zabilježena već od antike“.¹⁸

Borba za prava žena seže ipak daleko u povijest prije samog pojma feminizma. Tako se primjerice prvi zabilježeni prosvjed žena zbio još u 2. st. pr. Kr. u antičkome Rimu „kao reakcija na zakon koji je nadzirao njihovu potrošnju i odijevanje zbog predrasude da ženska sklonost raskoši podriiva društveni moral. Žensko pitanje u zapadnjačkoj se kulturi sustavnije razmatra tek od XV. st. Najranijom zagovornicom prava žena drži se Christine de Pisan, čija se djela, objavljena

¹⁷ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/feminizam>

¹⁸ Isto.

1405., Knjiga o gradu žena (Le Livre de la cité des dames), u kojem nabraja niz znamenitih žena i zauzima se za žensko pravo na obrazovanje, te nastavak Knjiga o tri vrline (Le Livre des trois vertus à l'enseignement des dames, poznata i kao Blago grada žena – Le Trésor de la cité des dames), sačinjen od naputaka za poboljšanje njihova života, smatraju polazištem tzv. rasprave o ženama (querelle des femmes), koja se u užem smislu u Europi vodila do sredine XVII. st., a u širem do kraja XVIII. st.¹⁹ Velik zaokret događa se u 19. stoljeću kada dolazi do prvog vala feminizma koji dovodi do značajnijih promjena u odnosu na dotadašnju praksu: „Uvjjeti za otvoreni poziv na jednakost prava žena i muškaraca stvoreni su tek u zapadnjačkim građanskim društvima s kraja 18. stoljeća. Usporedimo li žene tog vremena s muškarcima, shvatit ćemo da su bile nejednake po gotovo svim relevantnim osnovama. Nisu imale mogućnosti obrazovanja, upravljanja imovinom, bilo im je uskraćeno pravo glasa, kao i mogućnost potpisivanja ugovora, nisu imale pravo starateljstva nad djecom nakon razvoda, a zaposliti su se mogle jedino uz muževu suglasnost“ (Frgačić 2012: 7).

2.5.1. Prvi val feminizma

Kod proučavanja feminizma važno je osvijestiti razliku između feminizma i ženskog pokreta. „Prvom je valu feminizma važno pristupiti distinkcijom među dvama pojmovima (kategorijama) kojima je označen – feminizam i ženski pokret. Iako je ženski pokret teško definirati, osnovna točka razgraničenja koju ima s feminizmom leži u drukčijem fokusu. Ženski se pokret (između ostalog) može promatrati kao skup socio-političkih pokreta, pretežno fokusiranih na rodna iskustva žena. S druge strane, feminizam karakterizira konstantno i aktivno izazivanje patrijarhalnog društva te analiza rodne (nad)moći u binarnom muškarac-žena odnosu, a fokusira se na poboljšanje položaja žena u društvu.“²⁰ Prvi pokreti žena formiraju se u Velikoj Britaniji i SAD-u, a potom se prelijevaju i u druge države.

Prvi je val feminizma „bio koncentriran na borbu za pravo glasa, obrazovanje, nasljeđivanje imovine i zaposlenje. Borba za ravnopravno zaposlenje djelomično je proizišla iz industrijske revolucije – perioda u kojem je tehnološki napredak sve naglašenije počeo zamjenjivati potrebu za konkretno muškom radnom snagom“ (Isto). Ovaj val „otvara pitanje građanskog društva i

¹⁹ Isto.

²⁰ <https://libela.org/sa-stavom/povijest-pokreta-feminizam-prvog-vala/>

političkih prava koja bi trebali uživati svi i sve bez obzira na spol. Međutim, iako su se tehnologija i društvo razvijali neslućenom brzinom, institucija braka i patrijarhat u ovom su kontekstu svejedno držali primat. Budući da se brak shvaćao po matrici ‘muž i žena su jedno, a to jedno je muž’, u tom su periodu samo neudate žene mogle biti dio javnog života. Dakle, pitanje emancipacije nije se moglo promatrati odvojeno od pitanja bračnog ugovora.²¹ Pitanje braka nameće se od samog početka ljudske povijesti, a dotiču ga se i sve tri velike religije (kršćanstvo, židovstvo i islam). Ako su samo neudane žene mogle sudjelovati u javnom životu, to istodobno znači da je brak pretpostavljao isključivanje iz javnog života i djelovanja.

Na prijelazu stoljeća pokret obilježavaju sufražetkinje i njihova borbom za pravo glasa: Millicent Fawcett i Emmeline Pankhurst s kćerima (Sylvia, Adela i Christabel Pankhurst). „Budući da su se u to vrijeme zahtjevi žena za sudjelovanjem u političkom životu držali iznimno radikalnima, vlada je prema sufražetkinjama bila nepopustljiva. Treba napomenuti kako se borba Britanki za sudjelovanje u javnom životu ne može promatrati jednoznačno. Iako su se sve borile za isti cilj koji je podrazumijevao pravo glasa, često su nastupale iz nepomirljivih pozicija – militantnost jednih bila je u oprečnoj poziciji naspram pregovaračkih taktika drugih“ (Isto). Zahvaljujući sufražetkinjama žene su izborile pravo glasa iako ono nije svugdje stiglo u isto vrijeme. Ne iznenađuje da je posljednja država u kojoj su žene dobile pravo glasa upravo ona s najdužom povijesti na svijetu, Vatikan; pravo glasa žene „uživaju“ od 2021. godine.

2.5.2. Drugi val feminizma

Drugi val feminizma uveo je terminološku razliku pojmova – spola kao biološke i roda kao društveno konstruirane kategorije – o čemu je, nadovezujući se na Simone de Beauvoir, prva detaljnije pisala Kate Millett u knjizi *Spolna politika* (1970) „s postavkom da je osobno uvijek i političko, odn. da je svaki odnos između spolova ovisan o rodnoj politici vladajućega društveno-kulturnog uređenja, zbog čega se rodna jednakost može postići isključivo ukidanjem patrijarhalnoga sustava. Ta je studija, uz istaknuta djela drugih feministkinja (Shulamith Firestone, Germaine Greer, Ann Oakley), primjer akademske feminističke kritike, koja se od 1970-ih, napose u okviru tzv. rodnih ili ženskih studija, nastavila razvijati potičući na teorijske rasprave o feminističkim problemima i pojmovima.“²²

²¹ Isto.

²² <https://www.enciklopedija.hr/clanak/feminizam>

Polemike o biološkoj zadanosti spola i promjenjivosti roda i danas su aktualne. Premda te razlike u Hrvatskoj nisu pravno regulirane, „Pravilnikom o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije te utvrđivanja uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu koji je donesena na temelju članka 9.a Zakona o državnim maticama (NN 96/93, 76/13), omogućeno je da osobe neovisno o svom spolu, izmjene oznaku spola u svojim dokumentima tako da ona odražava njihov rodni identitet. Ta procedura ne zahtjeva od osoba da ‘promjene spol’ odnosno da prođu medicinske zahvate prilagodbe spola“ (Vasiljević 2023: 3). Definirano je također da svaka osoba ima pravo promijeniti rod bez promjene spola što može navesti u svojim osobnim dokumentima.

Promjena se dogodila i 1963. godine kada je Friedan objavila djelo *The Feminine Mystique* i u njemu je razotkrila „problem bez imena“, od kojeg su patile brojne američke kućanice, a sve kao rezultat njihova ograničena pristupa uspjehu i individualnosti u američkoj kulturi. „Kasnije je iste godine Steinem objavila dva revolucionarna eseja o svojem tajnom djelovanju kao Playboyjeva zečica, pokazavši na koji način seksizam utječe na muškarce u njihovom razumijevanju i vrednovanju žena, dok je Komisija o statusu žena, koju je osnovao J. F. Kennedy, pod predsjedništvom potajno *queer* Eleanor Roosevelt objavila prvi izvještaj o ženskoj neravnopravnosti. Nakon što je 1964. godine prvi puta počela govoriti o pokretu, Friedan je 1966. godine vidjela i njegovu aktualizaciju osnivanjem udruženja National Organization for Women.“²³ Upravo su istaknute članice društva bile zaslužne za novi val feminizma u kojemu se počinje govoriti i o brojnim problemima koji su tada mučili američke kućanice, a čiji su komercijalni potencijal prepoznali i iskoristili brojni trgovci pa su za vrijeme serija koje bi kućanice aktivno pratile sve češće ubacivane reklame za sredstava za čišćenje; tako su i te serije nazvane „sapunicama“ što se zadržalo do danas. Treba također podsjetiti i na utjecaj koji je na društvo imao časopis *Playboy* seksualiziranjem i objektiviziranjem ženskih tijela.

U dva desetljeća, koliko je trajao, drugi val feminizma izborio je niz pobjeda poput zakona o jednakim plaćama i obrazovanju, građanskim pravima, dostupnosti kontracepcije i prava na pobačaj, što i danas predstavlja vrhunce „onoga što se postiglo na području reproduktivnih prava, diskriminacije na radnom mjestu i seksualnog zlostavljanja. No, najveći cilj ipak nije realiziran – ratifikacija Amandmana o jednakim pravima Alice Paul u američkom Ustavu.“²⁴ Znakovit je

²³ <https://voxfeminae.net/pravednost/vodic-kroz-pravce-i-valove-u-feminizmu-za-pocetnice-ke/>

²⁴ Isto.

primjer Poljske u tom kontekstu koja je zbog svoje ultrakonzervativne stranke Pravo i Pravda gotovo u potpunosti izbrisala pobačaj kao mogućnost koja je uvedena 1993. godine.

Ukratko, od trenutka kada je Simone de Beauvoir objavila *Drugi spol* (1949) s poznatom rečenicom „Ženom se ne rađa, ženom se postaje”, feministički pokret dobio je znatno čvršći i stabilniji temelj.

2.5.3. Treći val feminizma

„Treći val feminizma nastao je i kao reakcija na neuspjehe prijašnje generacije, ali i kao odraz zazora nad njihovim pobjedama. S fokusom na intersekcionalnost, posebice što se tiče *queer* žena i žena druge boje kože, treći val prkosi esencijalizmu, želi razoriti sve binarnosti, ali i ide još i dalje od drugog vala u težnji za ukidanjem ne samo javnog seksizma, nego i stereotipa te reprezentacije žena koji su štetni za njih i njihove mogućnosti da budu potpune osobe.“²⁵ Treći val feminizma bio je izrazito multidisciplinarnan, uz elemente kojima pripada pojava kao što je *girl power*, *riot grrrl*, postmodernizam, transnacionalizam, postkolonijalizam, *cyberfeminizam*, ekofeminizam, trans, *queer*, rasna politika i filozofija; bio je prvi koji je kao svoj princip prihvatio seksualnu pozitivnost.

2.5.4. Četvrti val feminizma

Da borba za ženska prava i danas traje, dokaz je četvrti val feminizma. Iako naizgled žene imaju svoja prava i sve izgleda savršeno, kad se dublje zagrebe, dobivamo jasan dokaz da tome nije tako. „Projekt utjelovljuje feminističku frazu ‘osobno je političko’ i potiče žene da uvide na koje sve načine neravnopravnost utječe na njih, dokazuje da ti problemi nisu individualni, već zajednički. Ove je godine u sklopu projekta opisano 6 000 slučajeva, od kojih većina nikada nije bila prijavljena policiji, ali su oni upotrijebljeni za informiranje preko 2 000 policijskih službenika u Londonu. Pokrenuta kampanja je rezultirala većim brojem prijavljenih slučajeva uznemiravanja, a *Everyday Sexism* trenutno ima preko 108 000 followera na Twitteru.“²⁶ Također, specifično kod

²⁵ <https://voxfeminae.net/pravednost/vodic-kroz-pravce-i-valove-u-feminizmu-za-pocetnice-ke/>

²⁶ <https://voxfeminae.net/pravednost/cetvrti-val-feminizma-upoznajte-buntovnice/>

ovog vala feminizma jest to da ga definira tehnologija. Koriste se različiti alati koji ženama omogućuju popularan, snažan i reaktivan internetski pokret.

2.6. Ikone feminizma

Jedan od simbola feminizma svakako je francuska autorica Simone de Beauvoir koja je i sama provela djetinjstvo u katoličkoj školi za djevojčice u kojoj su se odgajale „buduće pristojne žene i šutljive majke. Takve su škole bile predmet poruge među francuskom intelektualnom elitom, ponajviše zbog toga što su učenice nastavu pohađale jednom tjedno, u pauzama između molitve i satova kuhanja.“²⁷ Prema de Beauvoir, žene su definirane kao „drugi spol“ – u odnosu na muškarca koji je „apsolutan i transcendentan“, žena je „nedovršena i osakaćena“.²⁸

Među današnjim medijski vidljivijim feministica nalazi se i Oprah Winfrey. Gotovo da nema osobe na svijetu koja 1990-ih godina prošlog stoljeća nije pogledala barem jednu epizodu njezinog *showa*. Ono što je osim *talk showa* ostavilo velik dojam na publiku, bila je i njezina teška životna priča, odrastanje u siromaštvu, zlostavljanje i silovanje u tinejdžerskim godinama, trudnoća... „Svojim talentom, i izjavom kako ne želi raditi uljepšana i dotjerana, nego upravo onakva kakva jest, uspjela je emisiju dovesti na sam vrh svjetskih ljestvica. Poznate osobe približila je malom čovjeku, dokazala kako je u principu sve dostupno i kako se gotovo sve može ostvariti uz dovoljno volje i želje. Jedna od velikih stvari koju je napravila jest osnivanje internata za mlade djevojke u Južnoj Africi čime je ugroženim djevojčicama omogućila bolji život. Cijeli svoj život borila se za ženska prava, a svojim karakterom pokazala je da joj ništa ne može stati na put te ostvarila svoje ciljeve, unatoč svim preprekama na koje je nailazila zbog toga što je žena i crnkinja. Osim toga, Oprah je također bila i aktivistica za prava djece“ (Šolaja 2017: 40).

Hrvatska ikona feminizma prva je hrvatska profesionalna novinarka i najčitanija hrvatska književnica Marija Jurić Zagorka. Tridesetih godina 20. st. pokreće i uređuje časopise *Ženski list* (1925-1938) i *Hrvatica* (1938-1940) u kojima, između ostalog, objavljuje roman u nastavcima *Mala revolucionarka* kao i priloge o povijesti žena „Neznana junakinja“. „Podupire inicijativu mlađe generacije književnica – Božene Begović, Zlate Kolarić (Kišur), Zdenke Jušić (Seunik) i Ivanke (Vujčić) Laszowski, supotpisujući osnivanje Društva hrvatskih književnica (1936-1939). Intenzivno radi na kazališnim adaptacijama svojih i Šenoinih romana, od kojih je 14 bilo

²⁷ <https://voxfeminae.net/strasne-zene/simone-de-beauvoir-najveca-francuska-filozofkinja-i-feministkinja/>

²⁸ Isto.

praižvedeno u HNK-u do 1940. godine. Uspostavom NDH, ustaše zabranjuju *Hrvaticu*, a njoj plijene imovinu. Ostavši bez sredstava za život pokušala je samoubojstvo. Kraj rata dočekala je u Zagrebu (na adresi Dolac 8) uz financijsku pomoć i skrb vjernih čitatelja.²⁹ Pedesetih godina, „iako u poodmakloj životnoj dobi i narušena zdravlja, Zagorka intenzivno nastavlja angažman za ravnopravni status žene u društvu, držeći brojna predavanja u zemlji. To ‘širenje feminizma i borba za emancipaciju žene pribavljaju joj podsmjeh i neprijateljstvo tadašnjih muških kolega (kao početkom stoljeća konzervativnih Mazzure i Matoša a tridesetih lijevo orijentiranih pisaca oko Krleže), koji joj pridaju ružne epitete, proglašavaju luđakinjom i ‘muškobanjastom babom’.³⁰

2.7. Stereotipi o feminizmu

Riječ stereotip najčešće se veže uz neke, uglavnom negativne predodžbe o određenom događaju, osobi, stvari i sl. Stereotipi stvaraju predodžbe, opet najčešće negativne. Definiraju se ovako: „Sklop pojednostavnjenih i pretjerano uopćenih osobina koje se pridaju svim pripadnicima neke društvene skupine (etničke, rasne i dr.). Raširena i razmjerno trajna kognitivna shema o zajedničkim, češće negativnim nego pozitivnim značajkama društvene skupine (npr. profesori su rastreseni i sitničavi, Japanci marljivi i točni, crnci glazbeno nadareni i skloni lagodnu životu). Stereotipi pojednostavnjivanjem složene društvene sredine olakšavaju obradbu informacija i snalaženje u njoj. Tako se npr. nedostatne informacije o značajkama pojedinca nadoknađuju ‘znanjem’ o osobinama skupine kojoj on pripada. U širem značenju, često ponavljan, neizvoran postupak ili djelo, klišej.³¹

Jedan od najtvrdokornijih stereotipa o feminizmu jest da su feministice frustrirane žene koje ne mogu naći muževe zbog čega je feminizam pokret u kojem „ispucavaju“ svoje nezadovoljstvo. Ili, kako piše nigerijsko-američka autorica Chimamanda Ngozi Adichie: „Naravno, mnogo od navedenog bilo je rečeno u šali, no ono što sve to pokazuje jest koliko je riječ *feministkinja opterećena značenjima, i to negativnim značenjima*: mrziš muškarce, mrziš grudnjake, mrziš afričku kulturu, misliš da bi žene uvijek trebale biti glavne, ne šminkaš se, ne depiliraš se, uvijek si ljuta, nemaš smisla za humor, ne upotrebljavaš dezodorans“ (Ngozi Adichie 2019: 20-21). Ista autorica podsjeća kako se na američkim izborima 2008. godine često spominjao Zakon Lilly

²⁹ <https://ravnopravnost.gov.hr/arhiva/marija-juric-zagorka/biografija-marija-juric-zagorka/1539>

³⁰ Isto.

³¹ <https://enciklopedija.hr/clanak/stereotip>

Ledbetter povezan s praksom prema kojoj u SAD-u muškarac i žena obavljaju isti posao, imaju iste kvalifikacije, ali je muškarac plaćen bolje samo zbog toga što je muškarac te zaključuje: „Evoluirali smo, no naše ideje o rodu nisu se pretjerano razvijale“ (Ngozi Adichie 2019: 29-30).

Još sažetije to je opisala kenijaska Nobelovka Wangari Maathai: „Što se više penješ, susrest ćeš sve manje žena“ (Ngozi Adichie 2019: 29). U prilog tome govore i podaci iz Europske unije: „Diljem EU-a razlike u plaćama između spolova uvelike odstupaju, a u 2021. godini najveća odstupanja zabilježena su u Estoniji (20,5 posto), Austriji (18,8 posto), Njemačkoj (17,6 posto), Mađarskoj (17,3 posto) i Slovačkoj (16,6 posto). Luksemburg je uspješno otklonio razliku u plaćama između muškaraca i žena dok ostale zemlje s manjim razlikama u plaćama u 2021. čine: Rumunjska (3,6 posto), Slovenija (3,8 posto), Poljska (4,5 posto), Italija (5,0 posto) i Belgija (5,0 posto).“³² Razlog tome uglavnom je isti – žene „u prosjeku provedu više vremena obavljajući poslove za koje nisu plaćene, poput brige o djeci i kućanskih poslova. Zbog toga imaju manje vremena za plaćeni rad. Prema podacima iz 2022., gotovo trećina žena (28 posto) radi skraćeno, u odnosu na samo 8 posto muškaraca. Kada se u obzir uzme i neplaćeni i plaćeni posao, žene rade više sati tjedno od muškaraca“ (Isto). Protiv ovakve nejednakosti Europska unija planira do 2026. godine uvesti sljedeće mjere: „Uvrštena trgovačka društva morat će jednom godišnje nadležnim tijelima dostaviti podatke o rodnoj zastupljenosti u svojim upravnim odborima. Ako se utvrdi da ciljevi nisu postignuti, trgovačka društva morat će obavijestiti nadležna tijela o tome kako ih namjeravaju postići. Uz to, morat će objaviti te podatke na svojoj internetskoj stranici. Direktiva se neće primjenjivati na mala i srednja poduzeća s manje od 250 zaposlenih.“³³ Da bi potaknula pridržavanje tih mjera, Europska unije planira uvesti i protumjere: „Države članice moraju uvesti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne kazne poput novčanih kazni za trgovačka društva koja ne provode otvorene i transparentne postupke imenovanja. Osim toga, pravosudnim tijelima omogućeno je da ponište izbor članova upravnog odbora trgovačkog društva ako su prekršena načela Direktive“ (Isto).

³² <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20200109STO69925/razlika-u-placama-muskaraca-i-zena-definicija-i-uzroci>

³³ <https://www.europarl.europa.eu/news/hr/press-room/20221118IPR55706/parlament-donio-direktivu-o-poboljsanju-rodne-ravnopravnosti-u-upravnim-odborima>

2.8. Stereotipi o odgoju i braku

U djelu *Svi bismo trebali biti feministi i feministkinje* autorice Chimamande Ngozi Adichie otvara se i pitanje načina na koji odgajamo djecu te im od malena svjesno ili nesvjesno usađujemo različite stereotipe o tome što je „normalno“ ili što su nam „dužnosti“. Izdvojit ćemo dva primjera koji potvrđuju „univerzalnost“ stereotipa, bez obzira na to odakle dolaze:

„Dječacima činimo golemu medvjedu uslugu time kako ih odgajamo. Prigušujemo njihovu suosjećanje, čovječnost. Definiramo muškost i muževnost na *vrlo* uzak način. Muškost je težak, malen kavez i u njega trpamo dječake... Učimo dječake da se trebaju bojati straha, slabosti, ranjivosti. Učimo ih da skrivaju ono što doista jesu jer moraju biti, kako bi se reklo u Nigeriji, ‘čvrsti ljudi’“ (Ngozi Adichie 2019: 37).

Ili „daleko najgore što činimo muškim osobama – navodeći ih da misle kako trebaju biti jaki – jest činjenica da ih ostavljamo s vrlo krhkim ego. Što više muškarca primoravamo da bude čvrst, to je njegov ego krhkiji“ (Ngozi Adichie 2019: 38).

Spomenut ćemo i stereotip koji je moguće povezati s molitvenom skupinom na trgovima i skupinama žena koje se protive njihovim molitvenim nakanama: „S obzirom na to da sam žena, od mene se očekuje da težim udaji. Od mene očekuju da donosim životne odluke uvijek imajući na umu da je brak na prvom mjestu. Brak može biti nešto dobro, izvor radosti, ljubavi i uzajamne podrške. No, zašto djevojčice učimo da teže braku, a dječake ne učimo tome istome? (...) Naše društvo poučava neudane žene određene dobi da na to gledaju kao na dubok osobni neuspjeh. S druge strane, ako je muškaraca određene dobi neoženjen, to je tako jer još uvijek nije odabrao pravu“ (Ngozi Adichie 2019: 40). Jedna od nakana za koju mole muškarci na trgu jest da postanu duhovni autoriteti u obitelji koji će hrabro svjedočiti i prenositi katoličku vjeru. Ipak, ono što brine kontra skupinu, okupljene žene, osim spomenute nakane upravo je ideja o životu u predbračnoj čistoći, čednost u odijevanju i ponašanju, obnova katoličkih brakova, prestanak pobačaja i otvorenost bračnih parova životu. Brakovi u prošlosti neusporedivi su s današnjim brakovima premda u svijetu i dalje postoje ugovoreni brakovi; utemeljeni na računu umjesto na ljubavi.

3. Molitelji vs. prosvjednici

U istraživačkom dijelu ovoga diplomskog rada komparativno će se analizirati pokret (muških) molitelja krunice na trgovima i ideologija (ženskih) skupina koja prosvjeduje protiv njih. Nakon toga slijedi analiza medijskih sadržaja te potvrđivanje ili opovrgavanje postavljenih hipoteza. Odabrana su tri portala: Narod.hr, HRT.hr i Večernji.hr. Neprofitni portal Narod.hr ideološki je najbliži moliteljima, portal javne televizije HRT trebao bi biti ideološki nepristran dok je Večernji.hr komercijalni portal percipiran kao ideološki konzervativniji.

3.1. „Muževni budite“

Iza ideje molitelja stoji inicijativa muškaraca katolika „Muževni budite“. Riječ je o prvom hrvatskom portalu za katoličke muškarce koji „pokušava reafirmirati u današnje vrijeme itekako narušen biblijski koncept muževnosti“ (...) „iz više aspekata, prigodnih rubrika i poticajnih inicijativa“.³⁴ Glavni urednik Krunoslav Puškar ovako opisuje temeljne rubrike: „Rubrika *Vjera* tako će naglasiti duhovnu komponentu koja je osnova uzorne muževnosti i koja će se nadahnjivati mnogim živim i neživim uzorima, a crpiti snagu iz molitava, pobožnosti i svjedočanstava. Rubrika *Ljubav i poštovanje* bavit će se, naravno, muško-ženskim odnosima, kod kojih muškarac čezne za poštovanjem, a žena za ljubavlju, kako prije braka, a tako i u braku. U istoj rubrici naglasak će biti stavljen i na spolnost te na načine življenja kreposti čistoće i borbe protiv pornografije. Središnja rubrika portala zasigurno će biti *Muževnost i očinstvo* koja će se dotaknuti već spomenute krize muževnosti, ali i s tim povezane krize očinstva, kako biološkog, tako i duhovnog. Sama rubrika nastojat će ponuditi alate kako živjeti istinsku muževnost i očinstvo. Te alate ponudit ćemo putem multimedije i u rubrici *Video i podcast*, ali i u rubrici *Kultura*. Na temelju različitih (video) intervjua naglasit ćemo važnost življenja Bogom danih uloga proroka, kralja i svećenika kod svakog muškarca. Glavarstvo svakog muškarca istaknut ćemo i u rubrici *Poduzetništvo i liderstvo* koja će dati poticaje bavljenju poduzetništvom, ali i općenitim preuzimanjem inicijative u društvu. Ista rubrika ponudit će primjere osoba koje su, usprkos prividnom crnilu u našem društvu, ostale u Hrvatskoj i ostvarile svoje snove. Rubrika *Pro-life* bavit će se današnjom krizom pobačaja i progovorit će o tome što pojedinac može učiniti da bi se ta kriza pobijedila. Pomoću primjera

³⁴ <https://muzevribudite.com/o-nama/>

muškaraca koji su preuzeli odgovornost u svojoj obitelji ponudit će se rješenje problema pobačaja.“³⁵

Portal ima i sedam zanimljivih podrubrika u rubrici *Inicijativa*: Muževi ljubite svoje žene; Što je muškarac bez krunice; Čisto srce stvori mi, Bože; Muškarci za život; Združena braća; Biblija kroz 365 dana; Sve mogu u onome koji me jača.

Filip Đekić svoj doprinos portalu daje kolumnom *Muževnost na filmu*, tj. osvrtima na to kako bi ona trebala biti prikazana (i) u sedmoj umjetnosti. Fra Mate Bašić piše, na temelju svoga dugogodišnjeg iskustva s formacijom muškaraca, o svetosti muškaraca u kolumni *Viri sancti*. Na istom tragu je i fra Ivan Dominik Iličić koji će snimati svoje video kolumne naziva *Teologija muževnosti*. Svoj laički doprinos istoj temi dat će Krunoslav Puškar kolumnom *Muškarac po Božjem naumu*. Tu je i Damir Šiljeg s kolumnom *Samo sam ono što sam pred Bogom*, Milagres Pereira iz Indije s kolumnom naziva *Radosti muževnosti* te Josip Herceg s kolumnom *Sve mogu u onom koji me jača*. Kao kolumnisti navedeni su Zlatko Krznarić, otac petero djece i kršćanski pisac te Veseljko Kralj, otac sedmero djece i voditelj bratstva „Muževi katolici“; uz njih su još i Vladimir Grebenar, Nikola Mrzljak, Zvonko Franc, fra Ivan Marija Lotar.

3.2. Tiha misa

Ubrzo nakon molitelja na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu, a kasnije i u ostalim dijelovima Hrvatske, pojavili su se prosvjednici suprotnih stavova od onih koje zagovaraju molitelji. Prosvjednici su dio skupine prozване Tiha misa, a predvođeni su Arijanom Lekić Fridrich.

„Na nama kao odgovornim građanima i građankama jest da upozorimo (...) na javnu, organiziranu i plaćenu kampanju koja zaziva nejednakost koja nam je zajamčena Ustavom – bez obzira što se odvija u formi ‘molitve’ krunice. Svaki građanin i građanka ove zemlje imaju pravo prijaviti skup ukoliko poruka skupa ne narušava i ne zatire tuđu slobodu. Skup protiv kojeg stojimo itekako eksplicitno zaziva podređenu ulogu žene. Naša poruka je jasna i jedna: žene u ovom društvu treba zaštititi od nasilja – onog iz ‘molitve’ u obitelji i onog kakvo nam predstoji ukoliko vlast formiraju ultrakonzervativne stranke od kojih je jedna kao uvjet za sastavljanje Vlade već

³⁵ Isto.

nametnula deratifikaciju Istambulske konvencije. Nećemo dozvoliti da žene ostanu prepuštene same sebi, nejednake u svakom pogledu, i u životu i u smrti. Borit ćemo se, nema alternative!“³⁶

Inicijatorica Tihe mise je Arijana Lekić-Fridrich, zajedno s udrugom Adela čiji je cilj zaštita i promocija ljudskih prava građana i građanki Sisačko-moslavačke županije.

³⁶ <https://thisisadominoproject.org/18-tiha-misa/>

4. Metodologija istraživanja

Kao što je navedeno, za istraživanje su odabrana tri portala: Narod.hr, HRT.hr i Večernji.hr. Neprofitni portal Narod.hr ideološki je najbliži moliteljima, portal javne televizije HRT trebao bi biti ideološki nepristran dok je Večernji.hr komercijalni portal percipiran kao ideološki konzervativniji. Analizirani su medijski sadržaji objavljeni u razdoblju od 12. listopada 2022. do 26. svibnja 2024. godine kako bi se provjerile postavljene hipoteze.

H1: Molitelji krunice na hrvatskim trgovima u medijskim su objavama prikazani u negativnom kontekstu.

H2: Medijske objave naklonjenije su ženama koje prosvjeduju protiv molitelja krunice.

H3: Medijske objave razlikuju se i ovisno o tome jesu li im autori novinari ili novinarki.

Analiza medijskih sadržaja temelji se na nekoliko kriterija, u rasponu od konteksta u kojemu se predstavljaju sudionici javne molitve i Tihe mise, preko ideološke (ne)naklonjenosti odabranih medija do autora priloga (novinara/novinarke, potpisanih imenima/inicijalima/redakcijski).

4.1. Portal Narod.hr

Kao službeni izdavač u impressumu portala Narod.hr navedena je udruga U ime obitelji. Glavna urednica je Ivana Josipović, a urednica Gordana Sarkotić. Za sebe pišu da nastoje informirati javnost iz Hrvatske i iz svijeta o temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima. Portal Narod.hr opisuje se kao nezavisni, aktualan, drugačiji, relevantan i objektivan, a financira se donacijama čitatelja preko udruge U ime obitelji. „Udruga U ime obitelji osnovana je u svibnju 2013. tijekom referendumskog procesa prikupljanja potpisa za ustavnu zaštitu braka. Od svog osnutka, kontinuirano djeluje u svrhu osnaživanja braka i obitelji, civilnog društva, zaštite života od začeca do prirodne smrti, zaštite najboljeg interesa djeteta, zagovara neradnu nedjelju, slobodu medija, borbu protiv korupcije te demokratizaciju izbornog sustava u Hrvatskoj. Naša misija je društvenim zagovaranjem aktivno sudjelovati u osnaživanju braka i obitelji te izgradnji demokratskog društva. Udruga U ime obitelji okuplja aktivne građane u promicanju i obrani ljudskih prava, demokracije i temeljnih vrijednosti naše civilizacije. Svojim djelovanjem – zagovaranjem, zahtjevima, peticijama potičemo one koji su na vlasti da poštuju ljudsko dostojanstvo i prava pojedinca.“³⁷

³⁷ <https://donacije.uimeobitelji.net/>

Pretragom portala, putem ključne riječi ‘molitelji’, pronađen je prvi tekst objavljen 1. ožujka 2024. godine pod naslovom „SDP optužuje molitelje krunice za kršenje ljudskih prava prolaznika“.³⁸ Tekst je potpisan inicijalima bm iz kojih nije moguće zaključiti radi li se o novinaru ili novinarki, izrazito je naklonjen moliteljima, s dozom osude prema kontra prosvjednicima. Sljedeći tekst na ovom portalu bavi se Tihom misom, objavljen je već 2. ožujka 2024., ponovno pod inicijalima (bm). Pod naslovom „‘Tiha misa’ u Rijeci nije omela molitvu krunice“³⁹ piše se o prosvjedu Arijane Lekić Fridrich u Rijeci, na kojemu kako se navodi, prosvjednici nisu uspjeli omesti molitelje. Tekst je popraćen i policijskim podacima o snimanju cijelog događaja i okupljanju koje je bilo prijavljeno sukladno zakonu. Navode se također i molitvene nakane molitelja. Prema riječima autora, kontra prosvjednici koriste „standarde nemaštovite vulgarnosti na kakve su prosvjednici već navikli promatrače“ i „već uobičajeni ritual Lekić Fridrich, kojem su transparenti podrške samo koreografija, sastoji se od iznošenja plakata s političkim porukama“. Samim time, vidljiva je opet naklonjenost moliteljima.

Slika 4.1.1. Prikazane sukobljene strane: molitelji, prosvjednici i policija

Idući tekst ponovno je objavljen prve subote u mjesecu, 6. travnja 2024., opet pod inicijalima bm i pod naslovom „Muška krunica diljem zemlje: Policija u Zagrebu odvela nekoliko prosvjednika“.⁴⁰ Sam tekst pisan je u neutralnijem tonu od prethodnih, a bavi se problematičnim

³⁸ <https://narod.hr/hrvatska/sdp-optuzuje-molitelje-krunice-za-kršenje-ljudskih-prava-prolaznika>

³⁹ <https://narod.hr/hrvatska/tiha-misa-u-rijeci-nije-omela-musku-molitvu-krunice>

⁴⁰ <https://narod.hr/hrvatska/muska-krunica-na-trgovima-diljem-zemlje-moli-se-u-13-gradova>

ponašanjem pojedinih prosvjednika. Nadalje, na portalu je objavljen i tekst „Arijana Lekić Fridrich u Nedjeljom u 2: Samo 200 eura po performansu“⁴¹ koji se bavi analizom rada Arijane Lekić Fridrich kao i njezinim gostovanjem u emisiji HRT-a. U prvom dijelu teksta opisuje se tko je zapravo ona, a poseban je naglasak na sljedećem dijelu: „U tom je smislu za HRT izjavu dao novinar portala Narod.hr Viktor Peterlin, koji je postavio neka pitanja, kako o financijskoj, medijskoj i političkoj potpori koju Lekić-Fridrich i udruga Domino s kojom je najuže povezana, uživaju, tako i o pravim razlozima protivljenja muškoj molitvi.“ Ono što posebno naglašavaju jest to da HRT u prilogu nije prenio cijelu Peterlinovu izjavu. Osim neprenesenih dijelova izjave tekst otkriva i kako je performans na trgovima plaćen, iz čega jasno proizlazi zaključak da nekome smetaju molitelji.

Slika 4.1.2. U opremi je ponovno naglasak na policiji na trgu

Sljedeća krunica na trgu održana je 1. lipnja 2024. pa je istog dana objavljen tekst pod inicijalima i naslovom: „Muškarci diljem Hrvatske i danas javno mole krunicu, protivnici krunice ih ometaju“.⁴² U prvom dijelu teksta navodi se kako je riječ o većem broju molitelja nego što je bilo na prijašnjim okupljanjima, kao i to da je prosvjednike podržao političar Predrag Fred Matić. Posebno se naglašava kako je molitva održana ispod zastava LGBTQ pokreta, odnosno Povorke

⁴¹ <https://narod.hr/hrvatska/arijana-lekic-fridrich-u-nedjeljom-u-2-ja-nisam-nikad-nikom-prijetila>

⁴² <https://narod.hr/hrvatska/uzivo-muskarci-diljem-hrvatske-i-danas-javno-mole-krunicu>

ponosa koja se održavala isti dan; za razliku od zastava Hoda za život koje Grad Zagreb nije odobrio. U tekstu nema narativa koji bi mogao naštetiti prosvjednicima, ali poziva se i molitelje da ne daju izjave za „svjetovne medije“ jer će ih oni „ionako izokrenuti“. Nakon toga, slijedio je i Hod za život kojemu je portal posvetio više pažnje.⁴³ Neki od naslova kojima je praćeni Hod za život bili su primjerice „Hod za život u Kninu – Obveza borbe za poštivanjem prava na život“ ili „Ginekologinja Penava o pobačaju: Dijete je bilo živo, borilo se za život, pokrili smo ga gazom i čekali da umre“.⁴⁴

Na portalu Narod.hr objavljen je i tekst „Javna molitva krunice na hrvatskim trgovima: Donosimo činjenice“⁴⁵ u kojemu se elaboriraju činjenice o molitvi krunice, razlozima, molitvenim nakanama kao i mjestima na kojima se održava molitva.⁴⁶ Tekst je ponovno objavljen pod inicijalima, što se potvrđuje kao praksa ovoga portala. Posebno se ističe sljedeće: „Ova je molitvena akcija od samog početka izazvala izrazito veliku pozornost medija. Iz mjeseca u mjesec negativno medijsko izvještavanje o molitvi postajalo je sve obimnije, agresivnije i sustavnije.“ Premda je ova činjenica jednostavno provjerljiva, problem je i u tome što molitelji ne komuniciraju s komercijalnim i javnim medijima.

⁴³ <https://narod.hr/dom-i-obitelj/uzivo-hod-za-zivot-u-kninu-obveza-borbe-za-postivanje-prava-na-zivot>

⁴⁴ <https://narod.hr/hrvatska/ginekologinja-penava-o-pobacaju-dijete-je-bilo-zivo-borilo-se-za-zivot-pokrili-smo-ga-gazom-i-cekali-da-umre>

⁴⁵ <https://narod.hr/hrvatska/javna-molitva-krunice-na-trgovima-hrvatskih-gradova-donosimo-cinjenice>

⁴⁶ <https://narod.hr/hrvatska/javna-molitva-krunice-na-trgovima-hrvatskih-gradova-donosimo-cinjenice>

Javna molitva krunice na trgovima hrvatskih gradova: Donosimo činjenice

Objavio il - 9. srpnja 2024. u 21:40

NAJČITANIJE

- Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića
28. kolovoza 2024. u 16:28
- 'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji
28. kolovoza 2024. u 08:39
- Objavljena osmrtnica: Predrag Fred Matić bit će pokopan u srijedu
26. kolovoza 2024. u 17:15
- Skup političkih istomišljenika na komemoraciji za Predraga Matića: Došli Milanović,
26. kolovoza 2024. u 17:15

Slika 4.1.3. Za razliku od prijašnjih nekoliko vijesti, u ovoj vijesti o moliteljima se izvještava o fotografiji na kojoj su vjerski simboli

Idući tekst „Pogledajte kako je u hrvatskim gradovima protekla molitva krunice“⁴⁷ ističe se upravo po tome što je objavljen pod punim imenom i prezimenom autora (Helena Mostarkić Gobbo). Bavi se još jednom javnom molitvom na trgovima, opremljen je galerijom fotografija molitelja u Osijeku, Dubrovniku i Zagrebu, a šturo se spominje i kontra prosvjednike predvođene Arijanom Lekić Fridrich. U tekstu se naglašava kako se krše prava na slobodu vjeroispovijesti molitelja dok se napadi na njih od strane kontra prosvjednika kvalificiraju u rasponu od iznošenja neistina do kaznenih djela. Tekst je napisan ipak nešto neutralnije i nepristranije.

Pretragom istoga portala putem ključnih riječi ‘muška krunica’, pronađen je prvi tekst objavljen 1. srpnja 2023. godine, također pod inicijalima (vpp), koji počinje prozivkom Grada Zagreba i gradonačelnika Tomaševića koji je prosvjednicima omogućio razglas. Tekst je dalje pisan u neutralnijem tonu, a objavljen je pod naslovom „Muškoj molitvi krunice u Zagrebu priključio se je biskup Košić; braća sa Samoe otpjevala Rajsku Djevu“.⁴⁸

⁴⁷ <https://narod.hr/izdvojen-clanak/pogledajte-kako-je-u-hrvatskim-gradovima-protekla-molitva-krunice>

⁴⁸ <https://narod.hr/hrvatska/muska-molitva-krunice-u-zagrebu-stigao-je-biskup-kosic-prosvjednici-bubnjaju-i-razglasom-ometaju-molitvu>

Muškoj molitvi krunice u Zagrebu priključio se biskup Košić; braća sa Samoe otpjevala pjesmu Rajska Djevo

Objavio vpp - 1. srpnja 2023. u 09:01

NAJČITANIJE

Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića
28. kolovoza 2023., u 16:28

Branitelj kojem je policija došla na vrata zbog naljepnica HOS-a: Imam...
29. kolovoza 2023., u 13:15

'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji
28. kolovoza 2023., u 08:39

Lovrić o Tomaševićem kašnjenju sa stadionom u...

Slika 4.1.4. Muška krunica, bez fotografija policije

Izvjestavanje eskalira već u sljedećem tekstu vezanom za isti dan molitve na trgovima. Autor teksta (vpp) proziva kontra prosvjednike zbog ponašanja kao i druge medija zbog načina na koji je izvještavano o moliteljima. Tekst je objavljen pod naslovom „Neviđeni izljevi bijesa na molitelje krunice; pogledajte kako HRT izvještava o tome“.⁴⁹ Tekst je vrlo oštar i osuđujući i prema medijima i prema svima koji se ne slažu s molitvom na trgovima; bez obzira na odluku molitelja da ne daju izjave za medije. Iduća molitva na trgu u Zagrebu održana je 2. rujna 2023. pa je sljedeći tekst ponovno objavljen pod inicijalima (ij) i pod naslovom „Pogledajte galeriju s muške krunice u Zagrebu; performansom ponovno ometana molitva“.⁵⁰ Tekst u neutralnijem tonu piše o moliteljima i blago proziva prosvjednike na čelu s Arijanom Lekić Fridrich. U opremi teksta koristi se fotogalerija.

⁴⁹ <https://narod.hr/hrvatska/nevideni-izljevi-bijesa-na-molitelje-krunice-pogledajte-kako-hrt-izvjestava-o-tome>

⁵⁰ <https://narod.hr/hrvatska/pogledajte-galeriju-s-muske-krunice-u-zagrebu-performansom-ponovno-ometana-molitva>

Pogledajte kako je u hrvatskim gradovima protekla molitva krunice

Objavio Helena Mostarić Gobbo - 3. kolovoza 2024. u 20:00

NAJČITANIJE

Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića

28. kolovoza 2024. u 16:28

'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji

28. kolovoza 2024. u 08:39

Objavljena osmrtnica: Predrag Fred Matić bit će pokopan u srijedu

26. kolovoza 2024. u 17:15

Skup političkih istomišljenika na komemoraciji za Predraga Matića: Došli Milanović.

Slika 4.1.5. Miran prikaz molitve, bez prosvjednika iako su bili prisutni

O molitvi održanoj 7. 10. 2023. objavljen je tekst pod naslovom „Stotine molitelja na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, priveden izgrednik koji je nasrnuo na Pernara“.⁵¹ Tekst se bavi napadom na Ivana Pernara, bivšeg političara i aktivista koji se te subote našao na neutralnoj liniji između molitelja i prosvjednika. Cijeli događaj Pernar je snimao i prenosio na društvene mreže; tom prilikom je i napadnut od prosvjednika, verbalno i fizički. Napadač je uhićen. Tekst je opremljen video materijalima, a naslov kolažom fotografija sa skupa; što je svakako dobra novinarska strategija jer privlači pažnju čitatelja.

⁵¹ <https://narod.hr/hrvatska/stotine-molitelja-krunice-na-trgu-bana-jelacica-u-zagrebu-priveden-izgrednik-koji-je-nasnuo-na-pernara>

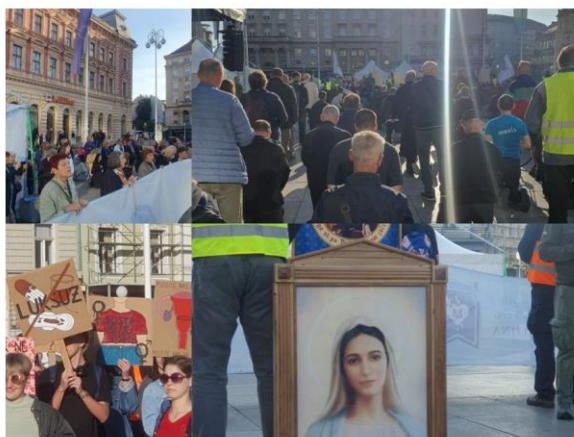

Foto: Narod.hr

NAJČITANIJE

Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića

28. kolovoza 2024. u 16:28

'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji

28. kolovoza 2024. u 08:39

Objavljena osmrtnica: Predrag Fred Matić bit će pokopan u srijedu

26. kolovoza 2024. u 17:15

Skup političkih istomišljenika na komemoraciji za Predraga Matića: Došli Milanović, Josipović, ...

28. kolovoza 2024. u 12:59

Zastave, majice sad i naljepnice: Je li policija izgubila sve kriterije...

28. kolovoza 2024. u 09:40

Slika 4.1.6. Kolaž fotografija, naglasak na vjersku simboliku

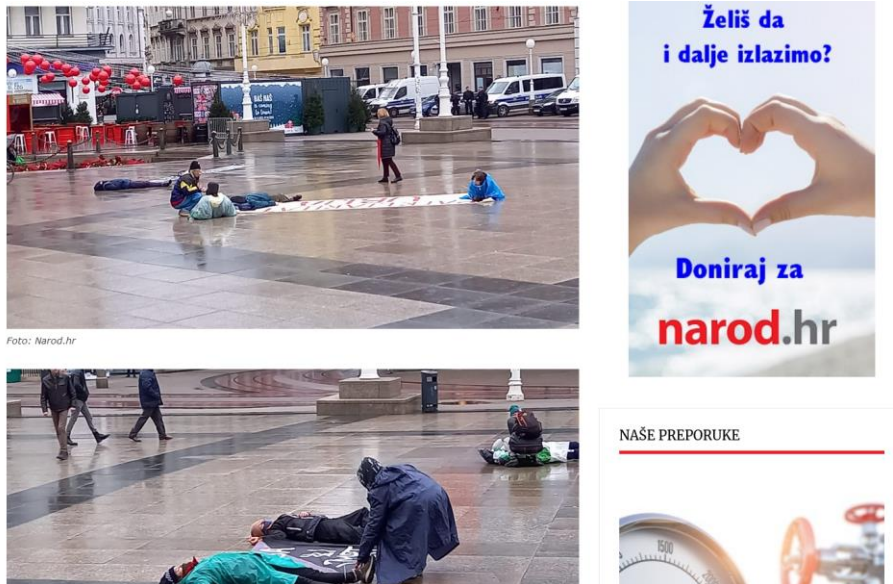
Novinari portala Narod.hr javnosti su predstavili i prosvjednike/organizatore kontra prosvjeda Tiha misa. Tekst je objavljen pod naslovom „Performans protiv molitelja na trgovima: Predstavljamo autore i njihove poruke“.⁵² Osvrnuli su se i na poruke molitelja: „Ostavimo li po strani politička uvjerenja i krenemo procjenjivati radikalnost poruke prosvjednika, shvatit ćemo kako imamo lak posao. Naime, *sine ira et studio* načelo se nameće samo od sebe: one ni radikalnosti ni političkog sadržaja uglavnom niti nemaju.“ Stoga se poruke prosvjednika opisuju na liniji banalnosti i adolescentskog bunta, odnosno izražavanjem neprijateljstva.

Prva krunica ove godine održana je 6. siječnja 2024., prve subote u mjesecu i na blagdan Sveta tri kralja. Tekst je objavljen pod naslovom „Muška krunica danas u 13 gradova: U Zagrebu prosvjednici glasno bubnjaju“.⁵³ Ta se subota razlikovala od prethodnih jer su molitelje na trgu dočekale žene koje su ležale na mjestu na kojemu oni inače mole pa su morali zamijeniti strane. Izrazito pristrano, poruke koje sa sobom donose prosvjednici u tekstu se opisuju kao poruke mržnje: „Molitvu u Zagrebu i ove subote ometaju prosvjednici koji glasno bubnjaju. Prosvjednici su s ‘performansima’ počeli i prije molitve. Molitelje su dočekale žene koje su ležale na dijelu Trga gdje inače mole pa su morali zamijeniti strane. Pored prosvjednica na podu bili su veliki transparenti na kojima piše ‘Klerofašisti pustite nas na miru’, ‘Patrijarhat ubija’ i ‘Borba ili

⁵² <https://narod.hr/hrvatska/performans-protiv-molitelja-na-trgovima-predstavljamo-autore-i-njihove-poruke>

⁵³ <https://narod.hr/hrvatska/i-danas-muska-krunica-diljem-zemlje-moli-se-u-13-gradova>

smrt’.⁵⁴ Tekst je ponovno potpisan inicijalima (mb). Navodi se i da dio performansa nije uspio zato što su djelatnici Čistoće pokupili razbacane odjevne predmete koji su trebali dočekati molitelje na trgu.

Slika 4.1.7. O prosvjednicima, bez molitelja

Da je stanje na trgu kulminiralo, potvrđuje i tekst „Prosvjednici protiv javne molitve krunice sve agresivniji: Intervenirala policija“⁵⁵ objavljen 2. veljače 2024. o situaciji s prosvjednicima koje je policija morala privesti; ponovno pod inicijalima (mb). U njemu se navodi kako je policija privela dvojicu stranih državljana koji su zauzeli mjesta moliteljima: „Osim klasičnog bubnjanja i zviždanja, dio prosvjednika ovaj put ušao je unutar prostora predviđenog za molitelje. Tijekom molitve ležali su između molitelja, a u jednom trenutku i počeli hodati. Nakon molitve došlo je do naguravanja te je policija privela dvojicu prosvjednika.“ Ovo svakako ukazuje na neprimjereno ponašanje prosvjednika koji krše pravo na slobodu vjeroispovijesti kojim se koriste molitelji, a u prilog im ne ide ni policijska intervencija.

⁵⁴ <https://narod.hr/hrvatska/i-danas-muska-krunica-diljem-zemlje-moli-se-u-13-gradova>

⁵⁵ <https://narod.hr/hrvatska/prosvjednici-protiv-javne-molitve-krunice-sve-agresivniji-intervenirala-policija>

Prosvjednici protiv javne molitve krunice sve agresivniji: Intervenirala policija

Objavio mb - 3. veljače 2024. u 11:58

NAJČITANIJE

Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića

28. kolovoza 2024. u 16:28

'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji

28. kolovoza 2024. u 08:39

Objavljena osmrtnica: Predrag Fred Matić bit će pokopan u srijedu

26. kolovoza 2024. u 17:15

Skup političkih istomišljenika na komemoraciji za Predraga Matića: Došli Milanović,

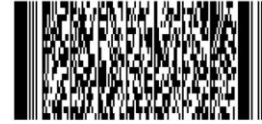
Slika 4.1.8. Fotografija koja privlači pažnju čitatelja i izaziva klikanost

Idući tekst objavljen je 2. ožujka 2024. godine, autor je potpisan inicijalima (bm), a naslov glasi „Rijeka: Arijana Fridrich-Lekić ponovno parolama protiv krunice“.⁵⁶ U tekstu se iznose činjenice koje kontra prosvjednici koriste kao argumente za svoj performans, pisane blago osuđivačkim tonom. Od opreme teksta koriste se fotografije te video zapis u kojemu se prenosi molitva krunice uživo s Trga bana Josipa Jelačića. Spominje se i podrška koju je performansu dala popularna pjevačica Severina.

⁵⁶ <https://narod.hr/hrvatska/rijekaarijana-lekic-fridrih-ponovo-parolama-protiv-krunice>

Rijeka: Arijana Lekić-Fridrih ponovo parolama protiv krunice

Objavio bm - 2. ožujka 2024. u 08:00

NAJČITANIJE

Pogledajte tko je sve bio na sprovodu Predraga Freda Matića

28. kolovoza 2024. u 16:28

Branitelj kojem je policija došla na vrata zbog naljepnica HOS-a: Imam...

29. kolovoza 2024. u 13:15

'Gospa od supa': Ministarstvo kulture financira ruganje Blaženoj Djevici Mariji

28. kolovoza 2024. u 08:39

Vrije u DP-u: Radića i Penavu posvadaši zaštitari i...

Slika 4.1.9. Arijana Lekić iz profila, pažnja usmjerena na molitelje

Tekst pod naslovom „Feminizam protiv krunice: Anatomija degradacije“⁵⁷, autora Branka Malića, prenesen je s portala Dalmatinski.hr. Bavi se molitvom krunice u Trogiru i ženama koje su izašle na ulicu ne bi li iskazale svoje nezadovoljstvo moliteljima. Posebno je zanimljiv dio teksta pod podnaslovom „Feminizam u ropotarnici povijesti“ u kojemu se tvrdi: „Naime, osnovni uspjeh feminizma u drugoj polovici 20. stoljeća bio je doprinos legalizaciji i normalizaciji pobačaja na zahtjev. Pritom, naravno, ne gubimo iz vida kako je ‘pobačaj na zahtjev’ posebno političko pravo, a ne dio univerzalnog prava na pristup zdravstvenoj skrbi, kako se to nekad voli prikazivati.“ Autor također navodi da hrvatske feministice same sebi kopaju grob jer ne prate događaje u inozemstvu gdje istospolni parovi i njihovi zahtjevi za plodnost praktički proždiru feminizam dok se kod nas feministice bore za njihova prava. Riječ je o prvom tekstu koji se bavi dubljom analizom ovih događanja, što je svakako dobrodošlo u hrvatskom medijskom prostoru.

⁵⁷ <https://narod.hr/hrvatska/feminizam-protiv-krunice-anatomija-degradacije>

Slika 4.1.10. Nejasan odabir opreme

4.2. Portal HRT.hr

Hrvatska radiotelevizija javna je televizija u Republici Hrvatskoj. Osim televizije postoji i Hrvatski radio kao i portal Hrvatske radiotelevizije. Glavna razlika između javne i komercijalne televizije/portala jest ta da javne medije financiraju građani putem novca koji uplaćuju za pristojbu. „Hrvatska radiotelevizija (HRT) pravna je osoba koja ima status javne ustanove. Djelatnost, funkcija i sadržaj javnih usluga, financiranje, upravljanje, nadzor i način rada uređuju se Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji i propisima donesenim na temelju toga Zakona. Osnivač Hrvatske radiotelevizije jest Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. Hrvatska radiotelevizija obavlja djelatnost pružanja javnih radiodifuzijskih usluga te joj Republika Hrvatska za to osigurava samostalno i neovisno financiranje sukladno Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji i pravilima o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge. U obavljanju svoje djelatnosti Hrvatska radiotelevizija neovisna je o svakome političkom utjecaju i komercijalnom interesu. Na Hrvatsku radioteleviziju primjenjuju se i odredbe Zakona o elektroničkim medijima.“⁵⁸

Kao javnu televiziju, HRT čine Glavni ravnatelj HRT-a, Ravnateljstvo HRT-a, Programsko vijeća i Nadzorni odbor. „Hrvatska radiotelevizija ima tri nacionalne radiopostaje (Prvi program

⁵⁸ <https://o-nama.hrt.hr/hrt/o-hrt-u-774>

Hrvatskoga radija (HRT – HR 1), Drugi program Hrvatskoga radija (HRT – HR 2) i Treći program Hrvatskoga radija (HRT – HR 3)), osam regionalnih radiopostaja (HRT – Radio Dubrovnik, HRT – Radio Knin, HRT – Radio Osijek, HRT – Radio Pula, HRT – Radio Rijeka, HRT – Radio Sljeme, HRT – Radio Split, HRT – Radio Zadar) i osam regionalnih centara, četiri zemaljska televizijska programa (Prvi program Hrvatske televizije (HRT – HTV 1), Drugi program Hrvatske televizije (HRT – HTV 2), Treći program Hrvatske televizije (HRT – HTV 3) i Četvrti program Hrvatske televizije (HRT – HTV 4)). Od 1997. nacionalni radijski i televizijski programi Hrvatske radiotelevizije također se emitiraju u digitalnoj tehnici preko satelita za cijelu Europu.⁵⁹ Hrvatska radio televizija osim televizije, portala i radija u svom sastavu ima i Simfonijski orkestar, Jazz orkestar, Tamburaški orkestar i Zbor HRT-a.

Prvi analizirani tekst objavljen je 4. ožujka 2023. godine, a kao autor naveden je HRT/D.M. Tekst je objavljen pod naslovom „Muškarci opet klečali i molili, dočekala ih Tiha misa“.⁶⁰ Ono što prvo upada u oči jest svakako izjava jednog od molitelja. Ako se prisjetimo pisanja portala Narod.hr, vidimo da se tamo višekratno isticalo kako pokret „Muževni budite“ ne daje izjave za medije zato što bi oni mogli „izokrenuti“ njihove riječi. Vidljiva je i razlika u pisanju o Arijadi Fridrich-Lekić, koju HRT opisuje kao umjetnicu. Iako je naslov neutralan, dio teksta je pristran. Svakako je profesionalnije to što su kao sugovornici navedene obje strane.

⁵⁹ Isto.

⁶⁰ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/muskarci-opet-klecali-docekala-ih-tiha-misa--10642989>

Muškarci opet klečali i molili, dočekala ih 'Tiha misa'

04.03.2023. | Zadržaj izmjena 10:48 | Autor: HRT/D.M.

Muškarci opet klečali, dočekala ih 'Tiha misa' Foto: Sanjin Strukic / PIXSELL

Na glavnom zagrebačkom trgu i ove subote muškarci okupljeni u sklopu projekta "Muževni budite" molili su krunicu, među ostalim, za čednost u odijevanju i ponašanju žena. I ove je subote organiziran protuprosjedi.

Muškarci klečali na Trau bana Jelačića, dočekao

Najnovije Najčitanije

Napadačica nožem ozlijedila pet osoba u autobusu u Njemačkoj

3 dana prije

Baturina ostaje u Dinamu, Perišić na korak do Coma

3 dana prije

Andrea Bocelli oduševio publiku u pulskoj Areni

3 dana prije

Slika 4.2.1. Primjer prikaza molitelja i Tihe mise

Idući tekst objavljen je pod naslovom „Poruka katoličke teologinje muževima: Molite se vi dečki za sebe, a žene pustite na miru“⁶¹, 6. ožujka 2023. godine, dva dana prije Međunarodnog dana žena. Autor teksta je T.V./HRT. Riječ je o prepisci dijela emisije „Otvoreno“ u kojoj je gostovala katolička teologinja i mirovna aktivistica Ana Marija Raffai, članica Odbora Ekumenske inicijative žena i Europskog društva žena u teološkom istraživanju. Osim nje, u emisiji su gostovali i Mirjana Kučer, koordinatorica Ženske mreže Hrvatske, prof. dr. sc. Marko Medved, crkveni povjesničar Sveučilišta u Rijeci i doc. dr. sc. Erik Brezovec, sociolog s Fakulteta hrvatskih studija. Gosti su očito izabrani u omjeru 2:2, odnosno dvoje gostiju iz crkvenih i dvoje iz svjetovnih redova. Iako je Raffai osoba iz crkvenih redova, treba napomenuti da njezini stavovi uglavnom nisu kompatibilni stavovima molitelja. Kako navodi HRT, u emisiju su bili pozvani i predstavnici pokreta „Muževni budite“ koji organiziraju molitve na trgu, ali se nisu odazvali; odgovor nije stigao ni iz Zagrebačke nadbiskupije kojoj je također poslan upit o stavovima koje zastupaju o tom fenomenu. Gledamo li naslov teksta, možemo jasno vidjeti kako on nije naklonjen muškarcima nego ženama. Posebno je pritom zanimljivo da potječe od teologinje, što ukazuje na to da postoje neslaganja s idejom javne molitve krunice na trgovima i unutar crkvenih krugova.

⁶¹ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/je-li-molitva-na-trgu-iskaz-vjere-ili-ideoloska-instrumentalizacija--10646855>

Poruka katoličke teologinje muževima: Molite se vi dečki za sebe, a žene pustite na miru

06.03.2023. | Zadnja izmjena 22:38 | Autor: T.V./HRT

PODIJELI

Prve subote u mjesecu sve burnije na trgovima diljem Hrvatske, muškarci kleče i mole za, kako kažu, čednost žena, duhovni autoritet muškaraca, prestanak pobačaja. Ogorčena Ženska mreža na prosvjedima poručuje: ovo je napad na ženska prava. Je li molitva na

Najnovije Najčitanije

Preminuo proslavljeni vaterpolist Mislav Bezmalinović

prije 2 dana

Japan pogodio tajfun, najmanje šest poginulih

prije 2 dana

Osoba pala s broda na

Slika 4.2.2. Vijest popraćena isječkom iz emisije

Idući analizirani tekst, pronađen pod ključnom riječi ‘molitelji’, objavljen je pod naslovom „Podržavate li ili ne okupljanje muškaraca koji kleče i mole na Trgu?“⁶² 24. ožujka 2023. godine. Kao autori su navedeni Dnevnik, P.F. i HRT. Riječ je o tekstu koji je prikazan u središnjoj informativnoj emisiji, u obliku ankete koja se sastojala od dva pitanja; za HRT napravila ju je agencija Promocija Plus na uzorku od 1100 ispitanika. Prvo pitanje odnosi se na to podržavaju li ispitanici molitvena okupljanja na Trgu. Najveći broj ispitanika ne podržava takva okupljanja, čak njih 75% dok tek šačica ispitanika ne želi odgovoriti na pitanje ili nema stav. Ispitanike se zatim pitalo zbog čega ne podržavaju takva okupljanja. Najveći postotak je rekao kako smatraju da isti nemaju veze s vjerom. Dalje se navodi da se moli u crkvi, a ne na ulici i da smatraju da takva okupljanja štete ženama. Tekst je pisan u neutralnom tomu jer su izneseni samo rezultati provedenog istraživanja.

⁶² <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/podrzavate-li-ili-ne-okupljanja-muskaraca-koji-klece-i-mole-na-trgu--10679569>

Podržavate li ili ne okupljanja muškaraca koji kleče i mole na Trgu?

24.03.2023. | 19:40 | Autor: Dnevnik/P.F./HRT

Dnevnik HTV-a donosi nove rezultate istraživanja HRejting za ožujak koje je za HRT provela agencija Promocija Plus. Anketa je provedena na uzorku od 1.100 ispitanika, najveća moguća pogreška je +/- 3,54%, a pouzdanost 95%. Podaci su prikupljeni od 14. do 17. ožujka.

Okolo jednog od postavljenih pitanja već se tjednima u javnosti lome koliko se tu su molitveno okupljanja muškaraca na gradskom

Najnovije Najčitanije

pre 3 dana Lyon preokretom do pobjede, ozljeda Čaleta-Cara

pre 3 dana Union Berlin došao do pobjede

pre 3 dana Inter uvjerljiv protiv Atalante

pre Brazilski Vrhovni sud zabranin platformu X u

Slika 4.2.3. Ponovni prikaz vijesti isječkom iz emisije (Dnevnik)

Idući tekst objavljen je 1. travnja 2023. godine pod naslovom „I ove subote muškarci mole, ali tu su i prosvjednici“. Riječ je o povećem tekstu opremljenom video zapisima i fotografijama, vidljivo naklonjenom prosvjednicima koji su u tekstu zastupljeni u puno većem broju kao sugovornici; uz mladu prosvjednicu koja napominje kako oni kao skupina neće dopustiti „ovakvu vrstu vjerskog fanatizma“. U tekstu se navode i političke izjave političara Arsena Bauka i Biljane Borzan, kao i druga mjesta na kojima se moli.⁶³

⁶³ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/tiha-misa-u-zagrebu-i-splitu-10693135>

I ove subote muškarci mole, ali tu su i prosvjednici

01.04.2023. | 09:54 | Autor: HTV/HRT

PODIJELI

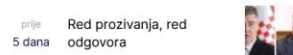
Udruga Domino i ove subote organizirala je na zagrebačkom Trgu bana Jelačića performans "Tiha misa". Istodobno su na drugoj strani Trga muškarci molili krunicu za, kako kažu, mnoge nakane.

> Podržavate li ili ne okupljanja muškaraca koji

Najnovije Najčitanije

prije 5 dana "Iz Pariza s ljubavlju"; Beograd dobija nove Rafale, Pariz rijetke metale

prije 5 dana Sjećanje na 12 vatrogasaca stradalih na Kornatu

Slika 4.2.4. Prikaz stanja na Trgu, obje strane isto zastupljene

Sljedeći analizirani tekst objavljen je 6. svibnja 2023. i potpisan redakcijski. Pod naslovom „Moliteljicama zasmetali aktivistica i reporter“⁶⁴ pojavljuje se prvi tekst od svih do sada analiziranih koji spominje i žene moliteljice; na pretraživanim medijima nije pronađen sličan primjer. U tekstu se govori o ženama koje mole uz muškarce, ali izvan mjesta na kojemu oni kleče i mole, te sukobu jedne od moliteljica s aktivisticom. U tekstu se iznose i argumenti kontra prosvjednika.

Uvid u tekst objavljen 26. svibnja 2023. pod naslovom „Arijana Lekić-Fridrich: Poruka molitelja s trgova potiču na netoleranciju“ daje sasvim novi pogled na skup prosvjednika na trgu. Tekst je povezan s gostovanjem Arijane Lekić-Fridrich u emisiji „Nedjeljom u 2“ u kojoj je iznijela svoje stavove o moliteljima, kao i o svom performansu Tiha misa u kojemu šuti iz poštovanja prema žrtvama femicida. I sama navodi da joj molitelji ne smetaju jer podržava različite ljude i njihovo pravo odabira vjeroispovijesti. S druge strane, ne slaže se s molitvom na trgovima ili ispred katedrale, a zabrinuta je i za neke od molitvenih nakana, odnosno njihovu provedbu u praksi. U svom nastupu, barem dijelu koji je tekstualno prenesen⁶⁵ ne iznosi stavove niti mišljenja koji bi vrijeđali molitelje. Tekst potpisuje autor A.D./Nedjeljom u 2/HRT, a razgovor je vođen s

⁶⁴ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/zagreb-10759795>

⁶⁵ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/nedjeljom-u-2-arijana-lekic-fridrich-11569049>

voditeljem emisije, tako da se može pretpostaviti da je osoba koja je radila na priči novinar; što je ključno za jednu od postavljenih hipoteza.

Slika 4.2.5. Vijest popraćena slikom iz emisije

Idući tekst objavljen je 3. lipnja 2023. godine, potpisan HRT/T.V./HINA.⁶⁶ Tekst je objavljen pod naslovom „U Zagrebu molitva muškaraca i dva aktivistička skupa“, a bavi se događajima koji su se odvijali ranije toga dana na središnjem zagrebačkom trgu. Započinje opisom muškog okupljanja na trgu, nastavlja s kontra prosvjednicima, a završava zanimljivošću da se na trgu molilo i na poljskom jeziku jer su se pridružili i molitelji iz Poljske. Važno je u tom kontekstu podsjetiti na održavanje ovakvih skupova u Poljskoj što je desnica na vlasti iskoristila za zabranu pobačaja. U ovom tekstu nema vidljivih razlika u načinu izvještavanja o moliteljima i prosvjednicima.

⁶⁶ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/molitelji-klece-na-trgu-bana-jelacica-nasuprot-njih-tiha-misa--10814113>

U Zagrebu molitva muškaraca i dva aktivistička skupa

03.06.2023. | Zadržaj izmjena 10:54 | Autor: T.V./HRT/Hina

Na glavnom zagrebačkom trgu prve subote u mjesecu ponovno je održana muška molitva krunice za muški duhovni autoritet u obitelji i protiv pobačaja, dok su na drugim krajevima trga, odijeljena policijom, održana i dva aktivistička performansa suprotnih svjetonazorskih

Najnovije Najčitnije

Grad Zagreb otvorio novi dječji vrtić u Gajnicama, šesti u mandatu

prije
2 min

Hrvatskom olimpijcu iz Atene izmankula medalja u Parizu

prije
3 min

Elkasević do rezultata sezone na Dinamovom

prije
07 min

Slika 4.2.6. Kolaž prikaz istaknute slike

Idući odabrani tekst objavljen je 1. srpnja 2023. godine pod naslovom „Muškarci ponovno klečali i molili na Trgu, istovremeno – prosvjedni skup“⁶⁷, potpisan HRT/IMS. Uz kratki tekstualni dio, vezan za događaj na trgu i molitvene nakane, tekst je popraćen objavom na društvenoj mreži Instagram i prilogom koji je emitiran gledateljima. Spominje se također da se molitvi pridružio biskup sisačke biskupije Vlado Košić, a dodana je i fotogalerija događaja. Video zapis traje 1:10 minuta, u prvom dijelu prikazuje izjavu moliteljice, a nakon toga Arijane Fridrich-Lekić i Predraga Freda Matica. Tekst i video prilog rađeni su u neutralnom tonu jer su obje strane uravnoteženo predstavljene.

⁶⁷ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/muskarci-opet-klecali-i-molili-docekao-ih-prosvjed-sdp-a-10871233>

Muškarci ponovno klečali i molili na Trgu, istovremeno - prosvjedni skup

01.07.2023. | Zadnja izmjena 12:46 | Autor: HRT/IMS

Prva je subota u mjesecu, što znači da su se u nekim hrvatskim gradovima ponovno okupili molitelji krunice. Riječ je o muškarcima okupljenima u inicijativi "Muževni budite", koji, među ostalim, mole za domovinu, mir i obraćanje hrvatskog naroda, da muškarci postanu duhovni autoriteti u obitelji te za čednost u odijevanju i ponašanju.

Najnovije Najčitanije

prije 9 min **Elkasević do rezultata sezone na Dinamovom mitingu**

prije 15 min **Osijek od travnja dobiva 28 km novih cjevovoda vrijednih 22 milijuna eura**

prije 16 min **"Majstori gitare" prvi put u Trogiru**

..... **Premijer Plenković u**

Slika 4.2.7. Molitelji na Trgu

Sljedeći odabrani tekst objavljen je 6. siječnja 2024. i bavi se prvim molitvenim skupom u Rijeci. Naslov teksta „Tridesetak muškaraca i žena molilo ispred katedrale sv. Vida, prosvjedovalo četrdesetak Riječana“ opremljen je fotografijama s prosvjeda, mahom žena; što dodatno sugerira „sukob“ s muškarcima moliteljima. Autorica teksta je Vedrana Lisica Pavlović, a u tekstu nema izjava ni jedne sukobljene strane.⁶⁸

Tridesetak muškaraca i žena molilo ispred katedrale sv. Vida, prosvjedovalo četrdesetak Riječana

06.01.2024. | 10:27 | Autor: Vedrana Lisica Pavlović

Prvi put u Rijeci - molitveni skup "Muževni budite" i Foto: Vedrana Lisica Pavlović / Radio Rijeka

Jutros u 8 i 30 ispred crkve Sv. Vida okupilo se tridesetak većinom muškaraca koji su se uz poneke žene molili muškarce, za čednost u odijevanju, za prestanak pobačaja i život u predbračnoj čistoti. S druge strane četrdesetak prosvjednika svoje je nezadovoljstvo iskazivalo

Najnovije Najčitanije

U riječkom Art kinu program **Krenimo od 0: Ježeva kućica za prvi susret djece s kinom**

Središnja svečanost **Goranovog proljeća: u Lukovdolu uručene nagrade ovogodišnjim laureatima**

Počiju radovi sustava

Slika 4.2.8. Neadekvatna oprema u odnosu na naslov

⁶⁸ <https://radio.hrt.hr/radio-rijeka/vijesti/tridesetak-muskaraca-i-zena-molilo-ispred-katedrale-sv-vida-prosvjedovalo-cetrdesetak-rijecana-11264469>

I ove subote muškarci mole, ali tu su i prosvjednici

01.04.2023. | 09:54 | Autor: HTV/HRT

PODIJELI

Udruga Domino i ove subote organizirala je na zagrebačkom Trgu bana Jelačića performans "Tiha misa". Istodobno su na drugoj strani Trga muškarci molili krunicu za, kako kažu, mnoge nakane.

Podržavate li ili ne okupljanja muškaraca koji

Najnovije Najčitanije

"Iz Pariza s ljubavlju"; Beograd dobija nove Rafale, Pariz rijetke metale

prije 5 dana Red prozivanja, red odgovora

prije 5 dana Sjećanje na 12 vatrogasaca stradalih na Kornatu

Slika 4.2.9. Fotografija koja odgovara naslovu

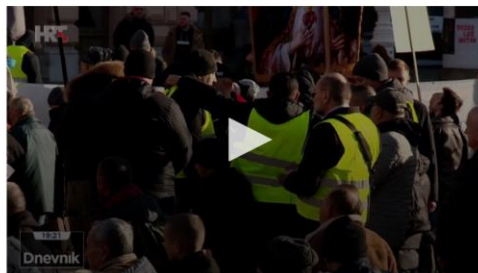
Idući po redu analiziran je tekst objavljen pod naslovom „U nekoliko hrvatskih gradova okupili se molitelji i kontra prosvjednici“, 3. veljače 2024. godine. Autorice teksta su Lucija Judnić/Karmen Šore/T.V./Dnevnik/HRT, a bavi se molitvenim skupom u Zagrebu i Splitu. U središtu pozornosti je skup u Splitu na koji je došla aktivistica Arijana Lekić-Fridrich s crvenom vrpcom čiji je cilj bio ukazati i podsjetiti na sve žrtve femicida. Kao sugovornici se spominju Arijana Lekić-Fridrich i Predrag Fred Matić te jedan od organizatora molitvenih skupova Krunoslav Puškar koji poziva muškarce koji mole da ne reagiraju na prosvjednike. Svi spomenuti sugovornici tvrde da im ovi drugi ne smetaju, nazivaju ih gostima i ne zagovaraju bilo kakav oblik agresije prema neistomišljenicima; sugovornici prosvjednici ipak ističu da su zabrinuti za žene i njihova prava. Potvrđuje to sljedeća izjava: „Ja nisam za zabranu nikakvih skupova zato šta to predstavlja opasni presedan, ali mislim da bi trebala doći neka procjena ustavnosti je li normalno da se sa glavnih gradskih trgova i ovakvih ulica šalju mizogine poruke koje zazivaju nasilje nad ženama“.⁶⁹

⁶⁹ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/u-nekoliko-hrvatskih-gradova-okupili-su-molitelji-krunice-i-kontraprosvjednici-11335316>

U nekoliko hrvatskih gradova okupili se molitelji krunice i kontraprosvjednici

03.02.2024. | 20:00 | Autor: Lucija Judrić/Karmen Šore/T.V./Dnevnik/HRT

PODIJELI

Na Trgu bana Jelačića u Zagrebu i nekim drugim hrvatskim gradovima ponovno su se okupili molitelji krunice i kontraprosvjednici. Ovaj su put kontraprosvjednici ležali na molitvenom dijelu trga, a svojim su

Najnovije Najčitanije

prije 4 dana **Slavije Marca Marqueza u Aragonu**

prije 4 dana Komar poražen u polufinalu, Presečan šesti, Stoup sedmi

prije 4 dana Nesreća helikoptera na Kamčatici: pronađeno 17

Slika 4.2.10. Vijest popraćena video sadržajem

Dana 2. ožujka 2024. godine objavljen je tekst pod naslovom „I ove subote molilo se na gradskim trgovima, održani i protuprosvjedi“⁷⁰ koji se bavi molitvenim skupovima održanim u Zagrebu i Rijeci. Naglasak je na Rijeci jer je zamjenica riječkoga gradonačelnika Sandra Krpan iznijela optužbe protiv redara koji je čuvao molitelje za vrijeme molitve, navodeći da se unio u njezin osobni prostor i dodirivao je tijelom. Krpan dakle smatra da je seksualno zlostavljana. U trenutku objave teksta, još se uvijek čekala policijska istraga. Premda tekst sugerira da je Krpan napao molitelj, pomnijim čitanjem jasno je da je u pitanju redar. Kao autor teksta naveden je S.M./T.V./HRT, a tekst je opremljen foto i video materijalom u kojemu Sandra Krpan daje izjavu za medije.

⁷⁰ <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/zagreb-trg-11392598>

I ove subote molilo se na gradskim trgovima, održani i protuprosvjedi

02.03.2024. | Zadržaj izmjena 19:22 | Autor: S.M./T.V./HRT

PODIJELI

Na Trgu bana Jelačića u Zagrebu muškarci opet mole, a okupili se i prosvjednici s transparentima. Foto: Mia Stafhauzer / PIXSELL

Prva je subota u mjesecu pa su se već tradicionalno na trgovima diljem zemlje okupili molitelji, ali i oni koji prosvjeduju protiv njihova načina.

Na Trgu bana Jelačića u Zagrebu muškarci su molili krunicu u organizaciji katedrale "Ujedinjeni Bazaršćani Sna Marijina".

Najnovije Najčitnije

Francuska: završne konzultacije za mjesto premijera

Nakon sedam mjeseci pada, industrijska proizvodnja u srpnju porasla

Dalić: Prije se u reprezentaciju teško ulazilo,

Slika 4.2.11. Još jedan primjer dobre opreme

Tekst koji je objavljen 4. svibnja 2024., potpisuju V.M./Vijesti/HTV/HRT. Pod naslovom „Performansi ‘Tiha misa’ kao reakcija na ‘molitelje’“⁷¹ detaljno se pojašnjava sam koncept i simbolika performansa Tiha misa pa je i glavna sugovornica Arijana Lekić-Fridrich, a iznose se i mišljenja oko ratifikacije Istanbulske konvencije. Kako se naglašava u tekstu, Tiha misa je umjetnička reakcija kojom se želi upozoriti na žrtve femicida kao i na teški položaj žena u hrvatskom društvu te na prava koja žene ne mogu ostvariti ravnopravno kao i muškarci. No, u središtu teksta je aktualno sastavljanje nove vlade i desni smjerovi politike koju zagovara Domovinski pokret.

Performansi "Tiha misa" kao reakcija na "molitelje"

04.05.2024. | 14:44 | Autor: V.M./Vijesti/HTV/HRT

PODIJELI

Ispred osječke konkatedrale održana je "Tiha misa", 18. skupna intervencija u javnom prostoru zagrebačke umjetnice Arijane Lekić-Fridrich.

Najnovije Najčitnije

Radić: Političko nasilje u DP-u

Preminuo legendarni jazz kritičar Mladen Mazur

Macronov posjet Srbiji - Rafale i niz strateških sporazuma

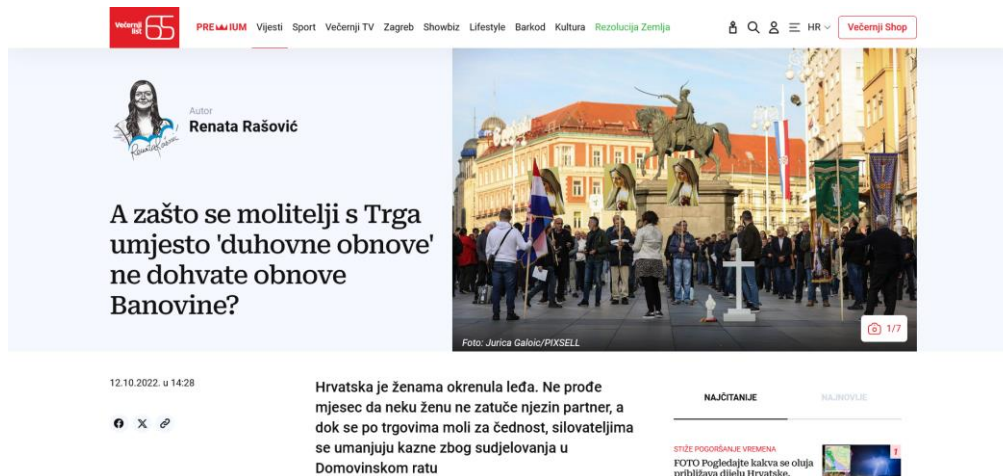
Slika 4.2.12. Arijana Lekić-Fridrich daje izjavu za medije

⁷¹ <https://magazin.hrt.hr/kultura/performansi-tiha-misa-kao-reakcija-na-molitelje--11520059>

4.3. Portal Večernji.hr

Večernji list pripada komercijalnim medijima te je nakon analize neprofitnog i javnog portala zanimljivo istražiti kako prati temu molitelja na trgovima. „Prvi pravi veliki redizajn i transformacija Večernjakovih internetskih stranica u portal kakav poznajemo danas dogodili su se 2004. godine. Baš uoči Europskog nogometnog prvenstva u Portugalu krajem svibnja 2004. godine Večernji je osvanuo u posve novom ruhu i na novom sustavu za objavu vijesti. Tada se prvi put osniva i novinarska web-redakcija pa su se web-masterima počeli pridruživati i novinari.“⁷² Glavni urednik tiskanog izdanja Večernjeg lista je Dražen Klarić, a njegov zamjenik je Mislav Šimatov. Uredništvo još čine: Dario Markas, Stela Lechpammer, Dean Besedeić, Petra Balija i Robert Bubalo.

Prvi tekst povezan s ključnom riječi ‘molitelji’, objavljen je pod naslovom „A zašto se molitelji s Trga umjesto ‘duhovne obnove’ ne dohvate obnove Banovine?“, 12. listopada 2022. Tekst potpisuje Renata Rašović, a dostupan je jedino pretplatnicima, no iz uvoda i naslova vidljivo je kako je riječ o komentaru koji nije naklonjen moliteljima.⁷³ Valja spomenuti da je riječ o komentaru koji je zaključan za sve čitatelje koji nisu pretplatnici Večernjaka.

Slika 4.3.1. Komentar, dobar odabir fotografije

⁷² <https://www.vecernji.hr/vijesti/20-godina-portala-vecernjeg-lista-evo-kako-smo-poceli-i-kako-se-redakcija-mijenjala-1299616>

⁷³ <https://www.vecernji.hr/vijesti/a-zasto-se-molitelji-s-trga-umjesto-duhovne-obnove-ne-dohvate-obnove-banovine-1624584>

Idući analizirani tekst objavljen je 1. prosinca 2022. godine pod naslovom „Organizator molitve krunice: ‘Ukinuli su mi broj jer tvrde da su nam poruke teroristička prijetnja?!’“, a potpisuje ga Darko Pavičić. Riječ je o nadolazećem molitvenom skupu i problemu u kojemu su se našli organizatori molitvenih skupova jer je jednome od njih operater blokirao broj jer se SMS porukom navodno šalju terorističke prijetnje. Organizator tvrdi kako nema povoda za takav zaključak jer poruka počinje pozdravom „Hvaljen Isus i Marija“, a poslana je oko 170 puta.⁷⁴

Slika 4.3.2. Vijest bi bila atraktivnija uz fotografiju organizatora

Idući tekst objavljen je 3. prosinca 2022. godine pod naslovom „U Zagrebu se okupilo tristotinjak molitelja i devet prosvjednika, u Splitu se molilo na Peristilu“, a potpisuje ga Darko Pavičić. Pisan je u neutralnijem tonu, a bavi se molitvom u Zagrebu i Splitu te premještanjem molitelja na drugu molitvenu lokaciju u Zagrebu zbog održavanja Adventa. Spominju se i prosvjednici koji su se okupili na Trgu, kao i pripadnici inicijative Tiha misa; prvi put s cvijećem na glavi.⁷⁵

⁷⁴ <https://www.vecernji.hr/vijesti/organizator-molitve-krunice-tvrde-sms-vise-ne-mogu-poslati-broj-mi-je-trajno-suspendiran-s-obzirom-na-teroristicku-prijetnju-1638444>

⁷⁵ <https://www.vecernji.hr/vijesti/uzivo-muskarci-mole-krunicu-u-zagrebu-parallelno-se-odvija-participativni-performans-1638833>

Slika 4.3.3. Prikladan odabir fotografija s obzirom na temu

Sljedeći tekst objavljen je 7. siječnja 2024. godine pod naslovom „Muškarci opet klečali na Trgu: Molili da žene budu čedne, a oni autoriteti u katoličkom braku“, potpisuju ga Večernji.hr, Dario Topić i Gita Hiržin, a opremljen je video i foto materijalom. Navedene su molitvene nakane molitelja kao i to da su se organizatori ogradili od mogućih ometanja prolaznika na Trgu. U tekstu se također spominje da se krunica molila i u Šibeniku; ali ne i prosvjednici.⁷⁶

Slika 4.3.4. Broj okupljenih molitelja

⁷⁶ <https://www.vecernji.hr/zagreb/video-muskarci-i-u-2023-klece-na-trgu-moleci-da-zene-budu-cedne-a-oni-autoriteti-u-katolickom-braku-1647415>

Idući odabrani tekst objavljen je 19. veljače 2023. godine pod naslovom „Voditelj molitelja na Trgu: ‘Nevjerojatno je da nas nazivaju radikalnima samo zato što molimo krunicu’“. U tekstu su kao sugovornici navedeni Predrag Fred Matić, Arijana Fridrich Lekić, Mirjana Kučer, Krunoslav Nikodem, Greta Grakalić Rački, Višnja Ljubičić i Krunoslav Puškar. Riječ je o vrlo složenom tekstu u kojemu su izneseni stavovi jedne i druge skupine, molitelja, sociologa, aktivista i političara. Kao autor teksta navedena je Hrvatska izvještajna novinska agencija (HINA). Zbog količine stavova i argumenata iznesenih u tekstu, možemo zaključiti da tekst ne zagovara ni jednu stranu.⁷⁷

Slika 4.3.5. Naslov neusklađen s opremom

Sljedeći analizirani tekst objavljen je 31. ožujka 2023. godine pod naslovom „Pitali smo građane što misle o moliteljima na trgovima: ‘To su gluposti. Je li to neka nova moda?’“. Tekst popisuje Kruno Galjar i Gita Hiržin. Riječ je o izjavama slučajnih prolaznika koje su pitali što misle o moliteljima na trgovima. Pokazuje se kako većina građana nije naklonjena moliteljima dok samo jedan ističe da molitelji mogu činiti isto što i druge skupine. Naglašava se također kako većina nema ništa protiv molitve, ali smatra da se to radi u Crkvi ili unutar svoja četiri zida, čak i potihom u svojim mislima, a ne javno na trgu.⁷⁸

⁷⁷ <https://www.vecernji.hr/vijesti/javno-iskazivanje-vjere-ili-poziv-na-nejednakost-misljenja-o-moliteljima-na-trgu-su-podijeljena-1658193>

⁷⁸ <https://www.vecernji.hr/vijesti/pitali-smo-gradane-sto-misle-o-moliteljima-na-trgovima-to-su-gluposti-je-li-to-neka-nova-moda-1668724>

Slika 4.3.6. Vijest opremljena prikladnom fotografijom

Idući tekst objavljen je 1. travnja 2023. godine i potpisan redakcijski. Premda naslov „Čovjek pored molitelja tražio zaštitu muškaraca: ‘Žene se naprosto ne mogu kontrolirati’“ upućuju na to da je riječ o ženama, prosvjedničkoj skupini koja ne podržava molitelje, pomnije čitanje otkriva da je riječ o muškarcu koji je sarkastičan o molitvenim nakanama.⁷⁹

Slika 4.3.7. Kao istaknuta slika prikazan plakat

Slijedi tekst objavljen 6. svibnja 2023. godine pod naslovom „VIDEO Molitelji ponovno kleče na glavnom zagrebačkom trgu: Prosvjednici ih omeli bukom“. Autor teksta je Vecernji.hr i novinar Matej Pavelić, a njemu su izneseni događaji toga dana na trgu te je spomenuto da su se okupili i

⁷⁹ <https://www.vecernji.hr/vijesti/covjek-pored-molitelja-trazio-zastitu-muskaraca-zene-se-naprosto-ne-mogu-kontrolirati-1669029>

prosvjednici. Opremljen je foto i video materijalima u kojima su vidljivi i neki od natpisa na plakatima prosvjednika.⁸⁰

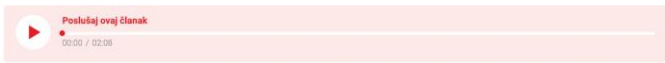
Slika 4.3.8. Tekst popraćen prigodnom fotografijom, naglasak se ne stavlja na molitelje

Pod naslovom „VIDEO Muškarac se obrušio na molitelje: ‘Imam dvije kćeri. Oni će im govoriti kako se obući? To je nepojmljivo’“ objavljen je tekst 6. svibnja 2023. godine koji se bavi „susretom“ muškarca, prolaznika, i žene koja je došla podržati molitelje, odnosno njihovim verbalnim sukobom. Kao autor teksta naveden je portal Večernji.hr i Hrvatska izvještajna novinska agencija.⁸¹

⁸⁰ <https://www.vecernji.hr/zagreb/video-molitelji-ponovo-klece-na-glavnom-zagrebackom-trgu-1677836>

⁸¹ <https://www.vecernji.hr/zagreb/video-muskarac-se-obrusio-na-molitelje-imam-dvije-kceri-oni-ce-im-govoriti-kako-se-obuci-to-je-nepojmljivo-1677890>

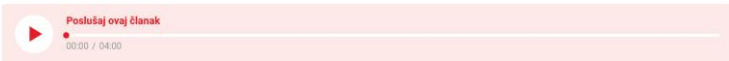
VIDEO Muškarac se obrušio na molitelje: 'Imam dvije kćeri. Oni će im govoriti kako se obući? To je nepojmljivo'

Slika 4.3.9. Prikladan odabir fotografije

Tekst „FOTO Prosvjednici protiv molitelja: ‘Upozoravamo na organiziranu i plaćenu kampanju’“ objavljen je 3. lipnja 2023. godine i potpisan redakcijski. Kao sugovornici su navedeni prosvjednici koji upozoravaju na to da je molitva na trgovima diljem Hrvatske dio plaćene reklame; bez obzira na to što je prethodno u medijima objavljeno i da se performans Tiha misa plaća 200 eura.⁸² U tekstu je opisan i molitveni susret kojemu su prisustvovali i molitelji iz Poljske, zbog čega su prosvjednici donijeli i plakat na poljskom jeziku da bi ga i molitelji gosti razumjeli.

FOTO Prosvjednici protiv molitelja: 'Upozoravamo na organiziranu i plaćenu kampanju'

Slika 4.3.10. Tekst bi bio efektivniji uz fotografiju u krupnom kadru

⁸² <https://www.vecernji.hr/vijesti/foto-okupili-su-se-i-prosvjednici-postavili-instalaciju-na-hrvatskom-i-poljskom-jeziku-1684983>

Vidljivo je u autorskim tekstovima na portalu Večernji.hr da novinar Darko Pavičić piše u korist moliteljima i nikako se ne slaže s onim što zagovaraju prosvjednici. Riječ je o kolumnama koje su zaključane, a izneseni stavovi prate aktualna zbivanja na trgu.

Idućih nekoliko odabranih tekstova bavi se prosvjednicima, a objavljeni su pod naslovima: „VIDEO Prosvjednica nataknila kondom na bananu i stala pred molitelje: ‘Patrijarh je mrtav’“⁸³, „VIDEO Žena se razbjesnila na molitelje na Trgu, vikala im: ‘Tko vas plaća? Lažete Isusa!’“⁸⁴, „Incident na prosvjedu u Zagrebu: ‘Pernar me spolno uznemiravao, prijavit ću ga’“⁸⁵, „Fred Matić prosvjedovao protiv molitelja: ‘Nisi muževan ako ujutro ustaneš, popiješ rakiju i namlatiš ženu’“⁸⁶.

S druge strane, dio tekstova podržava molitelje, mahom su to kolumne i komentari Večernjakovih autora. Izdvojit ćemo nekoliko primjera: „Sviđalo mi se to ili ne, klečavci štite moje pravo da mogu moliti gdje god hoću“⁸⁷, „Crkva i država moraju zaštititi molitelje na Trgu od nasilja koje im je zaprijetilo“⁸⁸, „Imaju li molitelji pravo na aktivizam kao što ga imaju lijeve i liberalne skupine“⁸⁹, „Molitelji krunice opasni su po društvo baš kao i tamnopusi dostavljači pizze“⁹⁰, „Krunica ne ubija, pa treba obuzdati izljeve mržnje zbog molitelja na Trgu“⁹¹.

Zamjetna je pritom razlika u tekstovima koje potpisuju autorice i novinarkе portala Večernji.hr; što je povezano i s hipotezama postavljenim u uvodnom dijelu rada.

⁸³ <https://www.vecernji.hr/vijesti/video-prosvjednica-nataknila-kondom-na-bananu-i-stala-pred-molitelje-patrijarh-je-mrtav-1691877>

⁸⁴ <https://www.vecernji.hr/vijesti/video-zena-se-razbjesnila-na-molitelje-na-trgu-vikala-im-tko-vas-placa-lazete-isusa-1691891>

⁸⁵ <https://www.vecernji.hr/zagreb/incident-u-zagrebu-prosvjednica-protiv-klečavaca-pernar-me-spolno-uznemiravao-1706547>

⁸⁶ <https://www.vecernji.hr/zagreb/fred-matic-prosvjedovao-protiv-molitelja-nisi-muzevan-ako-ujutro-ustanes-popijes-rakiju-i-namlatis-zenu-1706573/komentari>

⁸⁷ <https://www.vecernji.hr/vijesti/svidalo-mi-se-to-ili-ne-klečavci-stite-moje-pravo-moliti-gdje-god-hocu-1694726>

⁸⁸ <https://www.vecernji.hr/vijesti/crkva-i-drzava-moraju-zastiti-molitelje-na-trgu-od-nasilja-koje-im-je-zaprijetilo-1679041>

⁸⁹ <https://www.vecernji.hr/vijesti/imaju-li-molitelji-pravo-na-aktivizam-kao-sto-ga-imaju-lijeve-i-liberalne-skupine-1660950>

⁹⁰ <https://www.vecernji.hr/vijesti/molitelji-krunice-opasni-su-po-drustvo-bas-kao-i-tamnopusi-raznosaci-pizze-1655675>

⁹¹ <https://www.vecernji.hr/vijesti/krunica-ne-ubija-pa-treba-obuzdati-izljeve-mrznje-zbog-molitelja-na-trgu-bana-jelacica-1632289>

Slijedi najava gostovanja Arijane Fridrich Lekić u emisiji Nedjeljom u 2. Sličan tekst nije pronađen ni na portalu Narod.hr niti na portalu HRT.hr. U tekstu je naime u potpunosti prenesen tekst voditelja Aleksandra Stankovića, ali je povezano i s time da je Stanković nedavno (u vrijeme objave teksta) imao i 1000. emisiju te se prisjetio najboljih trenutaka *showa*. Tekst je objavljen pod naslovom „Aleksandar Stanković otkrio tko mu dolazi u emisiju: Prosvjeduje protiv molitelja na trgovima“. Tekst je objavljen 23. svibnja 2024., a kao autor je naveden Večernji.hr.⁹²

Slika 4.3.11. Vijest popraćena prikladnom fotografijom

Idući analizirani tekst objavljen je 4. svibnja 2024. godine pod naslovom „Žena koja se suprotstavlja moliteljima: ‘Od slijedećeg tjedna mi smo Poljska. Nadam se da ćemo izići na ulice’“. Kao autor teksta naveden je Večernji.hr. Tekst se bavi minulim parlamentarnim izborima koji su održani u Hrvatskoj i sastavljanjem parlamentarne većine. Ono što Fridrich Lekić ističe jest da se pribojava da Hrvatskoj slijedi poljski scenarij jer molitva na trgovima nema veze s crkvom već je povezana s politikom.⁹³

⁹² <https://www.vecernji.hr/showbiz/aleksandar-stankovic-otkrio-tko-mu-dolazi-u-goste-u-emisiju-prosvjeduje-protiv-molitelja-na-trgovima-1771575>

⁹³ <https://www.vecernji.hr/vijesti/zena-koja-se-suprotstavlja-moliteljima-od-sljedeceg-tjedna-mi-smo-poljska-nadam-se-da-cemo-izici-na-ulice-1766565>

Slika 4.3.12. Prikaz Tihe mise, a ne osobe čija se izjave prenose

4.4. Zaključak komparativne analize izabranih portala

Na temelju komparativne analize izabranih portala možemo zaključiti da je razlika u izvještavanju – vidljiva! Kod opreme teksta razlika je u tome što portal Narod.hr najviše plasira slike na kojima je došlo do uhićenja i intervencije policije na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu. Također je vidljivo i da druga dva izabrana portala kod opreme ne koriste fotografije policije, ali uspijevaju i razgovarati s moliteljima. Nadalje, spominju i žene koje na Trgu mole uz muškarce koje portal Narod.hr uopće ne spominje. Vidljiva je i razlika u pisanju novinarki i novinara, najuočljivije u autorskim tekstovima; posebno, komentarima na portalu Večernji.hr. Prepreka s kojom sam se susrela u analizi bila je činjenica da velika većina tekstova nije potpisana imenom i prezimenom autora, već se koriste samo inicijali ili se tekstovi potpisuju redakcijski.

Kod izvještavanja o bilo kojoj temi potrebno je ostati nepristran te u skladu s profesionalnim standardima novinarske struke; osim ako je to žanrom dopušteno (i) drugačije. Ono što je jasno vidljivo iz ove analize jest činjenica da izabrani mediji nisu podjednako izvještavali o objema stranama, odnosno onome što zastupaju.

5. Zaključak

Tema ovoga diplomskog rada jest način na koji se molitelji i Tiha misa prikazuju na neprofitnom, javnom i komercijalnom portalu. Iako je sama tema vrlo aktualna i dalje nema detaljnijih istraživanja o njezinom medijskom praćenju.

Teorijski dio rada bavi se najprije ljudskim pravima općenito, potom razvojem ljudskih prava po generacijama i kratkim povijesnim pregledom ženskih prava. U istraživačkom dijelu rada analizira se reprezentacija žena u hrvatskim *online* medijima s posebnim naglaskom na medijske sadržaje koji prate temu molitelja krunice na trgovima, ali i kontra prosvjeda ženskih udruga. Ako svi imaju pravo na slobodu izražavanja kao i na slobodu vjeroispovijesti, temeljno je pitanje tko tu kome „krade“ prava, odnosno utječe li ovakva muška molitva krunice zaista na žene i na njihova prava? Istraživački dio rada temelji se na analizi medijskih sadržaja objavljenih na tri portala: Narod.hr, HRT.hr i Večernji.hr.

Postavljene su tri istraživačke hipoteze.

Prva hipoteza (H1) glasila je: Molitelji krunice na hrvatskim trgovima u medijskim su objavama prikazani u negativnom kontekstu. U prvom analiziranom mediju, neprofitnom portalu Narod.hr, o moliteljima se piše u neutralnom ili pozitivnom tonu što je očekivano s obzirom na njegov ideološki profil. Na portalu HRT.hr novinari su jedini uspjeli razgovarati s moliteljem što barem djelomično sugerira profesionalniji pristup. Posljednji analizirani portal, komercijalni Večernji.hr, različito prati ovu temu u vijestima i komentarima/kolumnama. Prema tome, možemo zaključiti da je prva hipoteza (H1) djelomično potvrđena.

Druga hipoteza (H2) glasila je: Medijske objave naklonjenije su ženama koje prosvjeduju protiv molitelja krunice. Na prvom portalu, Narod.hr, objave nikako nisu bile naklonjene ženama. Na portalu HRT.hr objave su bile više naklonjene ženama nego moliteljima iako su jedino oni razgovarali s njima, a prvi su spomenuli i žene koje mole uz muškarce. Portal Večernji.hr objavljuje istodobno neutralne i objektivne vijesti, uz pristrane kolumne i komentare. Kao i prethodna, i ova je hipoteza djelomično potvrđena.

Treća hipoteza (H3) glasila je: Medijske objave razlikuju se i ovisno o tome jesu li im autori novinari ili novinarka. Na prva dva portala, Narod.hr i HRT.hr, teško je odrediti autore jer je većina tekstova objavljena pod inicijalima dok je na portalu Večernji.hr vidljiva razlika u pisanju; što djelomično potvrđuje ovu hipotezu.

Dodatno su primijećene razlike u opremi tekstova, osobito fotografija – portal Narod.hr najviše je koristio fotografije s policijom čime se stvara izuzetno negativna slika o cijelom događaju dok druga dva portala gotovo uopće nisu koristili fotografija s policijskim djelatnicima.

Zaključno možemo reći kako je sam fenomen molitelja na trgovima kao i molitve na javnim prostorima na području Republike Hrvatske prilično nov pokret koji izaziva vrlo podijeljena mišljenja i stavove javnosti. S druge strane, dolaze liberalni pokreti i stavovi o promjeni identiteta ili definiranja samoga sebe koji su također zaživjeli (i) kod nas. Prema posljednjem popisu stanovništva zabilježen je pad broja katolika u Hrvatskoj (ukupno smanjenje broja katolika iznosi nešto manje od 7% u odnosu na 2011. godinu), što i dalje znači da je priličan broj stanovnika katoličke vjeroispovijesti (78,97%)⁹⁴, odnosno omogućava snažne vjerske stavove. Vidljivo je to u srodnim manifestacijama koje zagovaraju vrijednost života od začeca do prirodne smrti poput Hoda za život ili organizacije 40 dana za život. Zagovornike suprotnih stavova optužuje se uglavnom za „lijeve“ ideologije kojima smeta vjerski angažman. Zanimljivo je i tumačenje pojedinih ženskih udruga koje doslovno shvaćaju molitvene nakane i molitelje, bez dubljeg sagledavanja konteksta. Obje strane pritom koriste gotovo iste argumente.

⁹⁴ <https://ika.hkm.hr/novosti/popis-2021-u-hrvatskoj-sedam-posto-manje-katolika-u-odnosu-na-2011-godinu/>

Sveučilište
Sjever

SVEUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ia, PAULINA TOPOLKO (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PRILAZ MOLITEJA I TIME NESE U NEPROFITNOM DAVANJU I KOLEKCIJAMA NEODRŽU (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

(upisati ime i prezime)

Topolko
(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

6. Literatura

Knjige:

- [1] Feldman, S. 2012. *Sudbina Evinih kćeri: Ženska povijest patrijarhata*. Zagreb: Artresor naklada.
- [2] Locke, J. 2013. *Dvije rasprave o vladi*. Zagreb: Naklada Jurčić
- [3] Ngozi Adichie, C. 2019. *Svi bismo trebali biti feministi i feministkinje*. Zagreb: VBZ.
- [4] Pateman, C. 2000. *Spolni ugovor*. Zagreb: Ženska infoteka.

Radovi u časopisima:

- [1] Kolednjak, M.; Šantalab, M. „Ljudska prava treće generacije“. *Tehnickal journal* 7, 3(2013), 322-328.
- [2] Bartulica, S. N. „Liberalizam i religija“. *Nova prisutnost* 14 (2016) 1, 33-47.

Kvalifikacijski rad:

- [1] Šolaja, K. 2017. „Feminizam i žene današnjice“. Koprivnica: Sveučilište Sjever

Internetski izvori:

- [1] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/patrijarhat> (17.07.2024.)
- [2] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka> (17.07.2024.)
- [3] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka> (17.07.2024.)
- [4] <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi/ljudska-prava/ljudska-prava-u-medjunarodnim-organizacijama/22712> (17.07.2024.)
- [5] <https://www.matica.hr/vijenac/649/ocuvanje-mira-i-ljudskih-prava-temelj-je-drustva-28648/> (17.07.2024.)
- [6] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka> (18.07.2024.)
- [7] <https://www.prs.hr/cms/post/1207> (18.07.2024.)
- [8] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka> (18.07.2024.)
- [9] <https://pravamanjina.gov.hr/zastita-i-promicanje-ljudskih-prava/597> (18.07.2024.)
- [10] <https://www.hzjz.hr/aktualnosti/medunarodni-dan-ljudskih-prava-2/> (18.07.2024.)
- [11] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-covjeka> (18.07.2024.)
- [12] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/gradjanska-prava> (18.07.2024.)
- [13] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/56655> (18.07.2024.)
- [14] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/feminizam> (20.07.2024.)
- [15] <https://libela.org/sa-stavom/povijest-pokreta-feminizam-prvog-vala/> (04.06.2024.)

- [16] <https://www.enciklopedija.hr/clanak/feminizam> (04.06.2024.)
- [17] <https://voxfeminae.net/pravednost/vodic-kroz-pravce-i-valove-u-feminizmu-za-pocetnice-ke/> (04.06.2024.)
- [18] <https://libela.org/sa-stavom/povijest-pokreta-feminizam-prvog-vala/> (04.06.2024.)
- [19] <https://voxfeminae.net/pravednost/vodic-kroz-pravce-i-valove-u-feminizmu-za-pocetnice-ke/> (23.07.2024.)
- [20] <https://voxfeminae.net/strasne-zene/simone-de-beauvoir-najveca-francuska-filozofkinja-i-feministkinja/> (29.07.2024.)
- [21] <https://voxfeminae.net/strasne-zene/simone-de-beauvoir-najveca-francuska-filozofkinja-i-feministkinja/> (29.07.2024.)
- [22] <https://ravnopravnost.gov.hr/arhiva/marija-juric-zagorka/biografija-marija-juric-zagorka/1539> (29.07.2024.)
- [23] <https://enciklopedija.hr/clanak/stereotip> (29.07.2024.)
- [24] <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20200109STO69925/razlika-u-placama-muskaraca-i-zena-definicija-i-uzroci> (25.07.2024.)
- [25] <https://www.europarl.europa.eu/news/hr/press-room/20221118IPR55706/parlament-donio-direktivu-o-poboljsanju-rodne-ravnopravnosti-u-upravnim-odborima> (25.07.2024.)
- [26] <https://muzevnibudite.com/o-nama/> (31.07.2024.)
- [27] <https://thisisadominoproject.org/18-tiha-misa/> (31.07.2024.)
- [28] <https://donacije.uimeobitelji.net/> (27.08.2024.)
- [29] <https://narod.hr/hrvatska/tiha-misa-u-rijeci-nije-omela-musku-molitvu-krunice> (28.08.2024.)
- [30] <https://narod.hr/hrvatska/muska-krunica-na-trgovima-diljem-zemlje-moli-se-u-13-gradova> (28.08.2024.)
- [31] <https://narod.hr/hrvatska/arijana-lekic-fridrih-u-nedjeljom-u-2-ja-nisam-nikad-nikom-prijetila> (28.08.2024.)
- [32] <https://narod.hr/hrvatska/javna-molitva-krunice-na-trgovima-hrvatskih-gradova-donosimo-cinjenice> (28.08.2024.)
- [33] <https://narod.hr/hrvatska/nevideni-izljevi-bijesa-na-molitelje-krunice-pogledajte-kako-hrt-izvjestava-o-tome> (28.08.2024.)
- [34] <https://narod.hr/hrvatska/pogledajte-galeriju-s-muske-krunice-u-zagrebu-performansom-ponovno-ometana-molitva> (28.08.2024.)
- [35] <https://narod.hr/hrvatska/performans-protiv-molitelja-na-trgovima-predstavljamo-autore-i-njihove-poruke> (28.08.2024.)

- [36] <https://narod.hr/hrvatska/i-danas-muska-krunica-diljem-zemlje-moli-se-u-13-gradova> (28.08.2024.)
- [37] <https://narod.hr/hrvatska/prosvjednici-protiv-javne-molitve-krunice-sve-agresivniji-intervenirala-policija> (28.08.2024.)
- [38] <https://narod.hr/hrvatska/feminizam-protiv-krunice-anatomija-degradacije> (30.08.2024.)
- [39] <https://o-nama.hrt.hr/hrt/o-hrt-u-774> (30.08.2024.)
- [40] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/podrzavate-li-ili-ne-okupljanja-muskaraca-koji-klece-i-mole-na-trgu--10679569> (31.08.2024.)
- [41] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/je-li-molitva-na-trgu-iskaz-vjere-ili-ideoloska-instrumentalizacija--10646855> (31.08.2024.)
- [42] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/zagreb-10759795> (31.08.2024.)
- [43] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/muskarci-opet-klecali-i-molili-docekao-ih-prosvjed-sdp-a-10871233> (31.08.2024.)
- [44] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/molitelji-klece-na-trgu-bana-jelacica-nasuprot-njih-tihamisa--10814113> (31.08.2024.)
- [45] <https://radio.hrt.hr/radio-rijeka/vijesti/tridesetak-muskaraca-i-zena-molilo-ispred-katedrale-sv-vida-prosvjedovalo-cetrdesetak-rijecana-11264469> (31.08.2024.)
- [46] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/tiha-misa-u-zagrebu-i-splitu-10693135> (31.08.2024.)
- [47] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/zagreb-trg-11392598> 31.08.2024. u 10:54
- [48] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/nedjeljom-u-2-arijana-lekic-fridrih-11569049> (31.08.2024.)
- [49] <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/u-nekoliko-hrvatskih-gradova-okupili-su-molitelji-krunice-i-kontraprosvjednici-11335316> (02.09.2024.)
- [50] <https://www.vecernji.hr/vijesti/20-godina-portala-vecernjeg-lista-evo-kako-smo-poceli-i-kako-se-redakcija-mijenjala-1299616> (02.09.2024.)
- [51] <https://www.vecernji.hr/vijesti/a-zasto-se-molitelji-s-trga-umjesto-duhovne-obnove-nedohvate-obnove-banovine-1624584> (02.09.2024.)
- [52] <https://www.vecernji.hr/vijesti/organizator-molitve-krunice-tvrdi-sms-vise-ne-mogu-poslati-broj-mi-je-trajno-suspendiran-s-obzirom-na-teroristicku-prijetnju-1638444> (02.09.2024.)
- [53] <https://www.vecernji.hr/vijesti/uzivo-muskarci-mole-krunicu-u-zagrebu-paralelno-se-odvija-participativni-performans-1638833> (02.09.2024.)
- [54] <https://www.vecernji.hr/zagreb/video-muskarci-i-u-2023-klece-na-trgu-moleci-da-zene-budu-cedne-a-oni-autoriteti-u-katolickom-braku-1647415> (02.09.2024.)
- [55] <https://www.vecernji.hr/vijesti/javno-iskazivanje-vjere-ili-poziv-na-nejednakost-misljenja-o-moliteljima-na-trgu-su-podijeljena-1658193> (02.09.2024.)

- [56] <https://www.vecernji.hr/vijesti/pitali-smo-gradane-sto-misle-o-moliteljima-na-trgovima-to-su-gluposti-je-li-to-neka-nova-moda-1668724> (04.09.2024.)
- [57] <https://www.vecernji.hr/vijesti/covjek-pored-molitelja-trazio-zastitu-muskaraca-zene-se-naprosto-ne-mogu-kontrolirati-1669029> (04.09.2024.)
- [58] <https://www.vecernji.hr/zagreb/video-molitelji-ponovo-klece-na-glavnom-zagrebackom-trgu-1677836> (04.09.2024.)
- [59] <https://www.vecernji.hr/vijesti/foto-okupili-su-se-i-prosvjednici-postavili-instalaciju-na-hrvatskom-i-poljskom-jeziku-1684983> (07.09.2024.)
- [60] <https://www.vecernji.hr/showbiz/aleksandar-stankovic-otkrio-tko-mu-dolazi-u-goste-u-emisiju-prosvjeduje-protiv-molitelja-na-trgovima-1771575> (07.09.2024.)
- [61] <https://www.vecernji.hr/vijesti/zena-koja-se-suprotstavlja-moliteljima-od-sljedeceg-tjedna-mi-smo-poljska-nadam-se-da-cemo-izici-na-ulice-1766565> (07.09.2024.)
- [62] <https://voxfeminae.net/pravednost/cetvrti-val-feminizma-upoznajte-buntovnice/> (11.09.2024.)
- [63] <https://ika.hkm.hr/novosti/popis-2021-u-hrvatskoj-sedam-posto-manje-katolika-u-odnosu-na-2011-godinu/> (24.09.2024.)

7. Popis slika

Slika 4.1.1. Prikazane sukobljene strane: molitelji, prosvjednici i policija.....	24
Slika 4.1.2. U opremi je ponovno naglasak na policiji na trgu.....	25
Slika 4.1.3. Za razliku od prijašnjih nekoliko vijesti, u ovoj vijesti o moliteljima se izvještava o fotografiji na kojoj su vjerski simboli.....	27
Slika 4.1.4. Muška krunica, bez fotografija policije.....	28
Slika 4.1.5. Miran prikaz molitve, bez prosvjednika iako su bili prisutni.....	29
Slika 4.1.6. Kolaž fotografija, naglasak na vjersku simboliku.....	30
Slika 4.1.7. O prosvjednicima, bez molitelja.....	31
Slika 4.1.8. Fotografija koja privlači pažnju čitatelja i izaziva kličnost.....	32
Slika 4.1.9. Arijana Lekić iz profila, pažnja usmjerena na molitelje.....	33
Slika 4.1.10. Nejasan odabir opreme.....	34
Slika 4.2.1. Primjer prikaza molitelja i Tihe mise.....	36
Slika 4.2.2. Vijest popraćena isječkom iz emisije.....	37
Slika 4.2.3. Ponovni prikaz vijesti isječkom iz emisije (Dnevnik).....	38
Slika 4.2.4. Prikaz stanja na Trgu, obje strane isto zastupljene.....	39
Slika 4.2.5. Vijest popraćena slikom iz emisije.....	40
Slika 4.2.6. Kolaž prikaz istaknute slike.....	41
Slika 4.2.7. Molitelji na Trgu.....	42
Slika 4.2.8. Neadekvatna oprema u odnosu na naslov.....	42
Slika 4.2.9. Fotografija koja odgovara naslovu.....	43
Slika 4.2.10. Vijest popraćena video sadržajem.....	44
Slika 4.2.11. Još jedan primjer dobre opreme.....	45
Slika 4.2.12. Arijana Lekić-Fridrich daje izjavu za medije.....	45
Slika 4.3.1. Komentar, dobar odabir fotografije.....	46
Slika 4.3.2. Vijest bi bila atraktivnija uz fotografiju organizatora.....	47
Slika 4.3.3. Prikladan odabir fotografija s obzirom na temu.....	48
Slika 4.3.4. Broj okupljenih molitelja.....	48
Slika 4.3.5. Naslov neusklađen s opremom.....	49
Slika 4.3.6. Vijest opremljena prikladnom fotografijom.....	50
Slika 4.3.7. Kao istaknuta slika prikazan plakat.....	50
Slika 4.3.8. Tekst popraćen prigodnom fotografijom, naglasak se ne stavlja na molitelje.....	51
Slika 4.3.9. Prikladan odabir fotografije.....	52

Slika 4.3.10. Tekst bi bio efektniji uz fotografiju u krupnom kadru	52
Slika 4.3.11. Vijest popraćena prikladnom fotografijom	54
Slika 4.3.12. Prikaz Tihe mise, a ne osobe čija se izjave prenose	55